

Határozatok Tára

JEAN RICHARD DE LA TOUR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2020. december 9.¹

C-414/20. PPU. sz. ügy

**MM
ellen folytatott büntetőeljárás,
a Spetsializirana prokuratura
részvételével**

(a Spetsializiran nakazatelen sad [szakosított büntetőbíróság, Bulgária] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Európai elfogatóparancs – 2002/584/IB kerethatározat – A 6. cikk (1) bekezdése és a 8. cikk (1) bekezdésének c) pontja – A tagállamok közötti átadási eljárások – A gyanúsítottá nyilvánító nemzeti aktus alapján kibocsátott európai elfogatóparancs – Az »elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat« fogalma – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 47. cikk – Hatékony bírói jogvédelem”

I. Bevezetés

1. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal² módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat³ 6. cikke (1) bekezdésének és 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2. E kérelmet egy olyan büntetőeljárás keretében terjesztették elő, amelynek során megkérdőjelezték az MM-mel szemben kibocsátott európai elfogatóparancs érvényességét, a vele szemben elrendelt előzetes letartóztatás felülvizsgálata iránti kérelem alátámasztása érdekében.

3. A Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság, Bulgária) által előterjesztett kérdések lényegében a „nemzeti elfogatóparancs” – mint az európai elfogatóparancs jogalapja – fogalmára, valamint azon hatékony bírói jogvédelem szabályaira és terjedelmére vonatkoznak, amelyet a kibocsátó tagállamban azon személy részére kell az átadását követően biztosítani, aki ellen az európai elfogatóparancsot kibocsátották.

¹ Eredeti nyelv: francia.

² HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat.

³ HL 2009. L 81., 24. o.

II. Jogi háttér

A. A 2002/584 kerethatározat

4. A 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

[...]

(3) E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

5. A 2002/584 határozat 6. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Kibocsátó igazságügyi hatóság a kibocsátó tagállamnak az az igazságügyi hatósága, amely ezen állam joga szerint az európai elfogatóparancs kibocsátására illetékes.

[...]

(3) A tagállamok mindegyike tájékoztatja a Tanács Főtitkárságát a joga szerinti illetékes igazságügyi hatóságról.”

6. A kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs tartalma és formája” című 8. cikkének (1) bekezdése az alábbiakat írja elő:

„Az európai elfogatóparancs, a mellékletben szereplő formanyomtatványnak megfelelően az alábbi információkat tartalmazza:

[...]

c) annak tanúsítása, hogy az 1. és 2. cikk szerinti végrehajtható ítélet, elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat áll rendelkezésre.”

7. Az említett kerethatározat melléklete egy külön formanyomtatványt tartalmaz, amelyet a kibocsátó igazságügyi hatóságoknak ki kell tölteniük, megadva a kifejezetten kért információkat.⁴ E formanyomtatvány b) pontjának 1. alpontja hivatkozik arra a határozatra, amelyen az elfogatóparancs alapul, vagyis egy „[e]lfogatóparancs[ra] vagy azonos joghatályú bírósági határozat[ra]”.

B. A bolgár jog

8. A 2002/584 kerethatározatot a zakon za ekstraditsiata i evropeiskata zapoved za arrest (a kiadatásról és az európai elfogatóparancsról szóló törvény, a továbbiakban: ZEEZA)⁵ ültette át a bolgár jogba, amelynek 37. cikke tartalmazza az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó, az említett kerethatározat 8. cikkével szinte megegyező rendelkezéseket.

⁴ Lásd többek között: 2018. december 6-i IK (Mellékbüntetés végrehajtása) ítélet (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁵ DV, 46. sz., 2005. június 3.

9. A ZEEZA 56. cikke (1) bekezdésének 1. pontja értelmében az ügyész hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a tárgyalást megelőző szakaszban elfogatóparancsot bocsásson ki a terhelttel szemben. A büntetőeljárás e szakaszában a bolgár jog nem biztosítja a lehetőséget a bíróság számára, hogy részt vegyen az európai elfogatóparancs kibocsátásában, sem a kibocsátás előtt, sem azt követően.⁶ Közelebbről, úgy tűnik, hogy e jogszabály nem biztosítja a lehetőséget bíróság előtti jogorvoslat előterjesztésére az ügyész európai elfogatóparancsot kibocsátó határozatával szemben. A nakazatelnó protsesualen kodeks (a büntetőeljárásról szóló törvény, a továbbiakban: NPK) ZEEZA 66. cikkével együttesen értelmezett 200. cikke szerint az európai elfogatóparanccsal szemben a magasabb szintű ügyészség előtt lehet jogorvoslattal élni.

10. Az *előállítás elrendelését*, amelynek célja a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy rendőrségi nyomozó hatóságok elé állítása, az NPK 71. cikke szabályozza. Az előállítás elrendelésével szemben nem lehet jogorvoslattal élni a bíróság előtt. E határozattal szemben csak az ügyész előtt lehet jogorvoslattal élni.

11. A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyt *gyanúsítottá nyilvánító határozatot* többek között az NPK 219. cikke szabályozza.

12. Az NPK 219. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki: „[a] nyomozó hatóság, amennyiben elegendő bizonyíték áll rendelkezésre valamely meghatározott személy bűnösségére vonatkozóan, [...] jelentést tesz az ügyésznek, és határozattal gyanúsítottá nyilvánítja e személyt”. Ezt az aktust a nyomozó hatóság az ügyész felügyelete mellett bocsátja ki. E határozat célja, hogy tájékoztassa a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyt a nyomozásról, és lehetőséget biztosítson számára a védekezésre (az NPK 219. cikkének (4)–(8) bekezdése és 221. cikke).⁷ Az említett határozat joghatásként nem eredményezi a terhelt fogva tartását. E célból más határozattípusok állnak rendelkezésre: az NPK 64. cikkének (2) bekezdése alapján az illetékes bíróság előtti megjelenésre kötelező elővezetés elrendelése és az NPK 71. cikke alapján a rendőrség nyomozó hatóságai előtti megjelenést biztosító előállítás elrendelése.

13. A nyomozó hatóság gyanúsítottá nyilvánító határozatával szemben nem lehet jogorvoslattal élni a bíróság előtt. E határozattal szemben csak az ügyész előtt lehet jogorvoslattal élni. Az NPK 200. cikke ugyanis úgy rendelkezik, hogy „[a] nyomozó hatóság határozata ellen jogorvoslattal lehet élni az ügyész előtt. Az ügyész határozatával szemben, amelyet a bíróság nem vizsgálhat felül, a magasabb szintű ügyészség előtt lehet jogorvoslattal élni, amelynek határozata jogerős.”

14. A büntetőeljárás alá vont személy *előzetes letartóztatásának elrendelését* a tárgyalást megelőző szakaszban az NPK 64. cikke szabályozza.

15. Az NPK 64. cikkének (1) bekezdése szerint: „[a]z előzetes letartóztatást a nyomozási szakasz során az ügyész indítványára az illetékes elsőfokú bíróság rendeli el”.

16. Az ilyen indítvány előterjesztése céljából az ügyésznek értékelnie kell, hogy teljesültek-e az NPK 63. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételek,⁸ annak érdekében, hogy azt kérje az említett bíróságtól, hogy a terhelttel szemben, annak gyanúsítottá nyilvánítását követően, rendelje el az előkészítő eljárás keretében a legszigorúbb intézkedést, azaz az előzetes letartóztatást.

⁶ Ezzel szemben tárgyalási szakaszban a „kibocsátó igazságügyi hatóság” az illetékes bíróság, amely kizárólagos hatáskörrel rendelkezik az európai elfogatóparancs kibocsátására. Ezenkívül az elítélést követő szakaszban, amennyiben ítélet meghozatalára került sor, és van végrehajtható büntetés, ismét az ügyész az európai elfogatóparancs kibocsátására hatáskörrel rendelkező „kibocsátó igazságügyi hatóság”.

⁷ A gyanúsítottá nyilvánító határozatnak tartalmaznia kell a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személlyel szemben felhozott tényállás főbb elemeit, valamint ezek jogi minősítését.

⁸ Az NPK 63. cikkének (1) bekezdése szerint az előzetes letartóztatás intézkedést akkor kell elrendelni, ha fennáll annak megalapozott gyanúja, hogy a terhelt szabadságvesztéssel vagy súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekményt követett el, és az ügyben előterjesztett bizonyítékok alapján fennáll a valós veszélye annak, hogy a terhelt elrejtőzik, vagy bűncselekményt követ el.

17. Az NPK 64. cikkének (2) bekezdése szerint az ügyész a terhelt legfeljebb 72 órára történő őrizetbe vételét rendelheti el, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék e személy megjelenését az adott esetben az előzetes letartóztatás elrendelésére jogosult bíróság előtt.

18. Az NPK 64. cikkének (3) bekezdése szerint „a bíróság haladéktalanul megvizsgálja az ügyet [...] a terhelt részvételével”.⁹

19. Az NPK 64. cikkének (4) bekezdése szerint a bíróság az előzetes letartóztatás elrendelése iránti indítvány megvizsgálására jogosult hatóság, amely dönt arról, hogy ezen intézkedés előírásának vagy enyhébb intézkedés alkalmazásának van-e helye, vagy pedig általános jelleggel el kell utasítani a kényszerintézkedések alkalmazását a terhelttel szemben.

20. Az NPK-nak „Az előzetes letartóztatásról és más bírói engedélyes kényszerintézkedésekről a tárgyalási szakaszban hozott határozatok” című 270. cikke szerint:

„(1) A kényszerintézkedés megváltoztatása a tárgyalási szakaszban bármikor indítványozható. A körülmények megváltozása esetén a kényszerintézkedéssel kapcsolatban ismételt indítványt lehet tenni az illetékes bíróság előtt.

(2) A bíróság nyilvános tárgyaláson végzésben határoz.

[...]

(4) A (2) és (3) bekezdés szerinti végzés ellen [...] jogorvoslatnak van helye.”

III. Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

21. Kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó bünszervezetben való részvétel miatt negyvenegy személlyel szemben indult büntetőeljárás Bulgáriában. Közülük tizenhat személy – így MM – elszökött.

22. 2019. augusztus 8-i, az NPK 71. cikkének megfelelően kiadott előállítás elrendelésének minősülő határozatával¹⁰ a nyomozó hatóság körözést bocsátott ki MM-mel szemben annak érdekében, hogy a rendőri szervek elé állítsák. E határozat joghatása MM-nek az államterületen történő fogva tartása volt.

23. Az előállítást az ügyész vagy az ügyész felügyelete alatt a nyomozást végző rendőri szerv rendeli el. A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a bolgár jogszabály nem ír elő előzetes vagy utólagos ügyészi vagy bírói jóváhagyást a szóban forgó határozat kibocsátásához vagy végrehajtásához. Az előállítás elrendeléséről tehát a nyomozást folytató rendőri szerv egyedül határozhat, amennyiben a keresett személy megtagadta az e szerv előtti megjelenést.

24. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az alapügyben az előállítást egy rendőrségi nyomozó (a Ministerstvo na vatreshnite raboti [belügyminisztérium, Bulgária] keretében működő Glavna direktsiya „Borba s organiziranata prestapnost” [szervezett bűnözés elleni küzdelemmel megbízott főigazgatóság]) rendelte el, és hogy ezt az előállítást soha nem hajtották ténylegesen végre.

⁹ A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben kiemeli, hogy a büntetőeljárás e szakaszában a terhelt előzetes letartóztatását elrendelő határozat csak e személy jelenlétében hozható meg.

¹⁰ A Bíróság felvilágosításkérésére adott válaszában a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy ez az aktus letartóztatási parancsnak minősül a nemzeti jogban. Ezt követően „előállítás elrendelésének” minősíti.

25. Tekintettel az előállítás elrendelésének fent ismertetett sajátosságaira, a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy egy ilyen nemzeti aktus a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „elfogatóparancsnak” minősíthető. E kétségek oka az, hogy az előállítást egyszerűen egy rendőrnnyomozó rendelte el, ügyész vagy bíró (előzetes vagy utólagos) részvétele nélkül, valamint hogy az az ahhoz szükséges időtartamra korlátozódó fogva tartással jár, amely a keresett személy e rendőrnnyomozó elé állításához szükséges.

26. Az előállítás elrendelésének minősülő 2019. augusztus 8-i határozaton kívül a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy 2019. augusztus 9-i határozatával¹¹ a nyomozó hatóság az ügyész engedélyével MM-et kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó bűnszervezetben való részvétellel gyanúsította meg. Mivel MM elszökött, e határozatot, amely a kérdést előterjesztő bíróság szerint nem járt MM fogva tartásával, mint joghatással, csak a kirendelt védőjének adták át. E bíróság kiemeli, hogy ennek (az ügyész által hozottnak tekintendő) gyanúsítottá nyilvánító határozatnak kizárólag az a joghatása, hogy tájékoztatja az érintett személyt a vele szemben felhozott vádakról, és lehetőséget biztosít számára a védekezésre, magyarázatok nyújtása, illetve bizonyítékok felajánlása révén.

27. 2020. január 16-án az ügyész európai elfogatóparancsot bocsátott ki MM-mel szemben. Az „elfogatóparancs alapjául szolgáló határozat” című rubrika az „[e]lfogatóparancs vagy azonos joghatályú bírósági határozat” című 1. pontjában kizárólag a gyanúsítottá nyilvánító, 2019. augusztus 9-i határozat szerepel, amellyel MM-et gyanúsítottá nyilvánították. Ugyanakkor MM-et nem lehetett megtalálni, következésképpen nem lehetett elfogni sem.

28. 2020. március 25-én az ügyet érdemi vizsgálat céljából a kérdést előterjesztő bíróság elé terjesztették. 2020. április 16-án az ügyész az elszökött személyek, köztük MM előzetes letartóztatásának elrendelése iránti indítványt terjesztett elő. 2020. április 24-én a bíróság nyilvános tárgyaláson elutasította ezt az indítványt, azzal az indokkal, hogy a nemzeti jog nem teszi lehetővé az ilyen fogva tartás elrendelését a terhelt távollétében. Az ügyész az indítvány elbírálásának a kérdést előterjesztő bíróság általi elutasítását nem vitatta.

29. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy MM helyzete eltér több más olyan vádlott helyzetétől, akik elszöktek. A 2019. augusztus 8-i határozatból következő előállítás elrendelése mellett ugyanis semmilyen más nemzeti elfogatóparancsot nem bocsátottak ki MM-mel szemben. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben kiemeli, hogy semmilyen határozat meghozatalára nem került sor az NPK 64. cikkének (2) bekezdése alapján MM-mel szemben.¹²

30. 2020. július 5-én MM-et az európai elfogatóparancs alapján elfogták Spanyolországban. 2020. július 28-án MM-et átadták a bolgár igazságügyi hatóságoknak. Ugyanezen a napon az ügyész indítványozta MM előzetes letartóztatásba helyezését. Ezen indítvány alapján a kérdést előterjesztő bíróság MM tárgyalásra történő elővezetését elrendelő határozatot hozott.

31. 2020. július 29-én, miután megtartották a tárgyalást, amelyen MM személyesen jelen volt, és amelyen meghallgatták, a kérdést előterjesztő bíróság elrendelte előzetes letartóztatásba vételét.

¹¹ A továbbiakban: gyanúsítottá nyilvánító, 2019. augusztus 9-i határozat.

¹² A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott pontosításokból az is kitűnik, hogy a kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó bűnszervezetben való részvétellel gyanúsított terhelt felkutatása és elfogása érdekében követett gyakorlat nem volt egységes. E bíróság ugyanis kiemeli, hogy 18 európai elfogatóparancs kibocsátására került sor. Ezek egy részénél a gyanúsítottá nyilvánító határozat nemzeti elfogatóparancsként került megjelölésre; másoknál az NPK 64. cikkének (2) bekezdésén alapuló határozatot (legfeljebb 72 óráig tartó őrizetbe vétel) jelölték meg: a kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben kiemeli, hogy Bulgáriában ez a tipikus jogalapja az európai elfogatóparancs kibocsátásának az előkészítő szakasz során; megint más esetekben az NPK 71. cikkén alapuló határozatot (előállítás elrendelése) tüntették fel; további esetekben két vagy három ilyen nemzeti aktus kombinációját jelölték meg.

32. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy ezen intézkedés meghozatalakor a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság ítélkezési gyakorlatára¹³ hivatkozva úgy vélte, hogy a szóban forgó európai elfogatóparancsot hatáskörrel nem rendelkező szerv, azaz kizárólag az ügyész bocsátotta ki, a bíróság részvétele nélkül.

33. A kérdést előterjesztő bíróság emellett úgy ítélte meg, hogy ezt az európai elfogatóparancsot anélkül bocsátották ki, hogy megjelölték volna az érvényes nemzeti, fogva tartást elrendelő határozatot, hanem csak a gyanúsítottá nyilvánító, 2019. augusztus 9-i határozatra hivatkoztak, amelyből nem következett MM fogva tartása.

34. E körülményekre figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó európai elfogatóparancs jogellenes.

35. E bíróságnak ugyanakkor kétségei voltak azzal kapcsolatban, hogy az eljárás e szakaszában megállapíthatja-e ezen európai elfogatóparancs érvényességét, mivel egyrészt az európai elfogatóparancs kibocsátására és végrehajtására irányuló eljárás már jogerősen lezárult, másrészt pedig ily módon közvetett módon felülvizsgálná az ügyész határozatát. Márpedig az ilyen felülvizsgálat tilos a bolgár jogban.

36. A kérdést előterjesztő bíróság emellett úgy ítélte meg, hogy az ilyen felülvizsgálat eredményeként értékelné a spanyol igazságügyi hatóság azon határozatának jogszerűségét, hogy végrehajtja az európai elfogatóparancsot, és átadja MM-et a bolgár igazságügyi hatóságoknak. A kérdést előterjesztő bíróság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban is, hogy az európai elfogatóparancs e hibája, amennyiben jogerősen megállapítást nyer, hatással lehet-e MM előzetes letartóztatásba helyezésének lehetőségére.

37. A kérdést előterjesztő bíróság, mivel ilyen nehézségekkel szembesült annak értékelésével kapcsolatban, hogy az európai elfogatóparancs jogellenessége milyen hatással bír az MM előzetes letartóztatásba helyezése érdekében kezdeményezett későbbi eljárásra nézve, már az eljárás e szakaszában úgy ítélte meg, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére van szükség. Ugyanakkor az elsőfokú bíróságok ilyen előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére irányuló kötelezettségének hiányában a kérdést előterjesztő bíróság, mint elsőfokú bíróság, a másodfokú bíróságra hagyta ennek kezdeményezését.

38. 2020. augusztus 5-én MM fellebbezést nyújtott be az előzetes letartóztatását elrendelő határozattal szemben, többek között az európai elfogatóparancs jogellenességére hivatkozva – az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatára utalva –, és előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére irányuló kérelmet nyújtott be a másodfokú bírósághoz.

39. 2020. augusztus 14-én a másodfokú bíróság helybenhagyta MM letartóztatását, ugyanakkor egyáltalán nem foglalkozott az európai elfogatóparancs esetleges szabálytalanságaival kapcsolatos kérdésekkel, a terhelti oldal előzetes döntéshozatal előterjesztése iránti kérelmét pedig elutasította.

40. 2020. augusztus 27-én MM az NPK 270. cikke alapján újabb kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz a vele szemben elrendelt előzetes letartóztatás jogszerűségének felülvizsgálata iránt¹⁴.

13 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben a 2019. május 27-i OG és PI (Lübecki és zwickau ügyészség) ítéletre (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456); a 2019. december 12-i Parquet général du Grand Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítéletre (C-566/19 PPU és C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077; a továbbiakban: Parquet général du Grand Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie [Lyoni és tours-i ügyész]) ítélet; valamint a 2019. december 12-i Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítéletre (C-625/19 PPU, EU:C:2019:1078; a továbbiakban: Openbaar Ministerie [Svéd ügyészség] ítélet) hivatkozott.

14 2020. december 1-jei levelében a kérdést előterjesztő bíróság arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy MM előzetes letartóztatásának körülményeiben a betegsége miatt változás következett be. MM azóta házi őrizetben van, ami azt jelenti, hogy lakhelyét nem hagyhatja el, és vele szemben elektronikus megfigyelő eszközöket alkalmaznak.

41. A 2020. szeptember 3-án tartott nyilvános tárgyaláson MM többek között az európai elfogatóparancs jogellenességére hivatkozott, kiemelve, hogy e jogellenességet a határozatot végrehajtó spanyol igazságügyi hatóság nem vette figyelembe, mivel MM hozzájárult a bolgár hatóságoknak való átadásához. MM azt a jogot igényelte, hogy e jogellenességre hivatkozhatson a kérdést előterjesztő bíróság előtt, és kijelentette, hogy e jogellenesség az előzetes letartóztatására is kihat. MM ebből következően az előzetes letartóztatás megszüntetését kérte. Az ügyész ezzel szemben kifejtette, hogy az európai elfogatóparancs teljes mértékben jogszerű a bolgár jog szempontjából.

42. Bár a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a bolgár elfogatóparancs a nemzeti jognak megfelelően ténylegesen jogszerű, ugyanakkor álláspontja szerint komoly indokok alapján feltételezhető, hogy az az uniós jog szempontjából jogellenesnek minősül. E bíróság szerint nehézséget jelent számára annak figyelembevétele, hogy e jogellenesség milyen hatással van a későbbi, önmagában véve számára teljes mértékben jogszerűnek tűnő előzetes letartóztatás jogszerűségére.

43. E körülmények között a Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság, Bulgária) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Összeegyeztethető-e a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésével az a nemzeti törvény, amely szerint az európai elfogatóparancsot és azt a nemzeti határozatot, amelynek alapján az előbbi kibocsátották, kizárólag az ügyész hozza meg, anélkül hogy abban a bíróság részt vehetne, illetve előzetes vagy utólagos felülvizsgálatot gyakorolhatna?
- 2) Összeegyeztethető-e a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjával az olyan európai elfogatóparancs, amelyet a keresett személyt gyanúsítottá nyilvánító határozat alapján bocsátottak ki, anélkül hogy e határozat vonatkozna e személy fogva tartásának elrendelésére?
- 3) Nemleges válasz esetén: amennyiben a bíróság nem vett részt sem az európai elfogatóparancs kibocsátásában, sem jogszerűségének felülvizsgálatában, és ezt az elfogatóparancsot olyan nemzeti határozat alapján bocsátották ki, amely nem írja elő a keresett személy fogva tartásba helyezését, továbbá ezen európai elfogatóparancsot ténylegesen végrehajtották, és a keresett személyt átadták, a keresett személynek ugyanazon büntetőeljárás keretében kell hatékony jogorvoslathoz való jogot biztosítani, mint amelynek során ezen európai elfogatóparancsot kibocsátották? A hatékony jogorvoslathoz való jog magában foglalja-e azt, hogy a keresett személy ugyanolyan helyzetbe kerüljön, mint amelyben akkor lenne, ha a jogsértés nem következett volna be?”

44. A Bíróság elfogadta, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet sürgősségi eljárásban bírálják el.

IV. Elemzés

45. Úgy tűnik számomra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések három pillérre oszthatók. Az első pillér az MM-mel szemben kibocsátott európai elfogatóparancs érvényességével kapcsolatos. A második arra a kérdésre vonatkozik, hogy ezen elfogatóparancs érvényességének felülvizsgálatát elvégezheti-e a kérdést előterjesztő bíróság egy MM előzetes letartóztatásának fenntartásával kapcsolatos jogorvoslat keretében, holott e bíróság szerint a nemzeti eljárási jog alapján az említett, ügyész által kibocsátott elfogatóparancs tekintetében nincs helye bírósági felülvizsgálatnak, hanem azzal szemben kizárólag a magasabb szintű ügyészség előtt lehet jogorvoslattal élni. Végül a harmadik pillér azokkal a következményekkel kapcsolatos, amelyeket az alapeljárásban szóban forgó európai elfogatóparancs érvénytelenségének megállapítása MM előzetes letartóztatására nézve kiválthat.

46. A jelen előzetes döntéshozatalra utalás e három vetületének tárgyalását megelőzően néhány előzetes észrevételt teszek annak pontosítása céljából, hogy az nem vonatkozik sem a spanyol igazságügyi hatóság által az alapeljárásban szereplő európai elfogatóparancs végrehajtása érdekében hozott határozatára, sem pedig a bolgár ügyésznek a 2002/584 kerethatározat 6. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősítésére.

A. Az előzetes döntéshozatalra utalás tartalmával kapcsolatos előzetes észrevételek

1. A végrehajtó igazságügyi hatóság szerepéről

47. A végrehajtó igazságügyi hatóságot akkor terhelő kötelezettségek terjedelme, amikor meg kell vizsgálnia az európai elfogatóparancsot, és döntenie kell annak végrehajtásáról vagy végre nem hajtásáról, egy olyan összetett kérdés, amelynek körvonalait a Bíróság még nem teljesen vonta meg ítélezési gyakorlatában, noha az már számos olyan információt tartalmaz, amelyet e hatóság iránymutatásként követhet.¹⁵ Nem vitatott, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság gyakran kénytelen egyensúlyozni az európai elfogatóparancs végrehajtásának gyorsasága, illetve jogszerűségének felülvizsgálata között.¹⁶

48. Írásbeli észrevételeiben, valamint a tárgyaláson a spanyol kormány különböző érveket adott elő a végrehajtó igazságügyi hatóság által hozott, MM kibocsátó igazságügyi hatóságnak való átadására vonatkozó határozatának alátámasztása érdekében.

49. Hangsúlyozni kell, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések nem arra irányulnak, hogy a Bíróság közvetlenül vagy közvetetten értékelje a végrehajtó igazságügyi hatóság e határozatát.

50. Az alapeljárás a kibocsátó tagállam bírósága előtt folyik, és a Bíróság azon ítélezési gyakorlatának megfelelően, amely szerint az átadni kért személy jogainak biztosítása elsődlegesen az elfogatóparancsot kibocsátó tagállam feladata,¹⁷ az e bíróság által a Bíróság elé terjesztett kérdések e garanciának a kibocsátó tagállamban irányadó szabályaira és tartalmára vonatkoznak.

2. A bolgár ügyész „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősüléséről

51. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésének megfogalmazására figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság láthatóan abból az előfeltevésből indul ki, hogy a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülés többek között az európai elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat és az annak alapjául szolgáló nemzeti határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségétől függ.

52. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis kiemeli, hogy a jelen ügy a nemzeti jog egy rendelkezését, a ZEEZA 56. cikke (1) bekezdésének 1. pontját érinti, amely az ügyész kizárólagos hatáskörét írja elő az európai elfogatóparancs kibocsátására a tárgyalást megelőző szakaszban. Ehhez hasonlóan a gyanúsítottá nyilvánító nemzeti aktust, amely alapján az alapeljárásban szereplő európai

¹⁵ Lásd többek között: 2020. március 3-i X (Európai elfogatóparancs – kettős büntethetőség) ítélet (C-717/18, EU:C:2020:142, 28., 35., 37., 38. és 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

¹⁶ A végrehajtó igazságügyi hatóságot terhelő kötelezettségek korlátait illetően lásd: Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie ügyre vonatkozó (Lyoni és tours-i ügyész) indítványa (C-566/19 PPU és C-626/19 PPU, EU:C:2019:1012, 99–101. pont).

¹⁷ Lásd: 2018. január 23-i Piotrowski ítélet (C-367/16, EU:C:2018:27, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

elfogatóparancsot kibocsátották, úgy kell tekinteni, mint amelyet az ügyész hozott. Az említett bíróság rámutat, hogy a bolgár jog nem ír elő bírósági jogorvoslatot e két határozattal szemben, és ebből következően úgy véli, hogy a Bíróságnak kell döntenie arról, hogy e jog megfelel-e a 2002/584 kerethatározat 6. cikke (1) bekezdésének.

53. Ezen utóbbi rendelkezés úgy határozza meg a kibocsátó igazságügyi hatóságot, hogy az „a kibocsátó tagállamnak az az igazságügyi hatósága, amely ezen állam joga szerint az európai elfogatóparancs kibocsátására illetékes”.

54. Márpedig a Bíróság kimondta, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó, valamely más hatóság, nem pedig bíróság által hozott határozattal szembeni bírósági jogorvoslati lehetőség fennállása nem feltétele annak, hogy ez a hatóság a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülhessen. Az ilyen követelmény nem az említett hatóság jogállására és szervezetére vonatkozó szabályokhoz kapcsolódik, hanem az elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljáráshoz.¹⁸

55. E körülmények között úgy kell tekinteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni a Bíróságtól, hogy a 2002/584 kerethatározatot úgy kell-e értelmezni, hogy ha az európai elfogatóparancs büntetőeljárás lefolytatása céljából történő kibocsátása egy olyan hatóság hatáskörébe tartozik, amely bár részt vesz e tagállam igazságszolgáltatásában, de maga nem bíró vagy bíróság, a hatékony bírói jogvédelem követelményei teljesülnek, amennyiben a kibocsátó tagállam jogszabályai szerint az ezen elfogatóparancsra és arra a nemzeti határozatra vonatkozó kibocsátási feltételek, amely alapján az elfogatóparancsot kibocsátották, e tagállamban nem képezhetik bírósági felülvizsgálat tárgyát, sem a keresett személy átadását megelőzően, sem pedig azt követően.

56. Ezzel szemben a kérdést előterjesztő bíróság láthatóan nem kérdőjelezi meg a bolgár ügyész 2002/584 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülését, figyelemmel a Bíróság által e minősítés alkalmazhatóságát illetően kiemelt feltételekre.

57. E minősítési körülményeket illetően elegendő, ha rámutatnak arra, hogy a Bíróság kimondta, hogy „a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett »kibocsátó igazságügyi hatóság« fogalma magában foglalhatja valamely tagállam azon hatóságait is, amelyek anélkül, hogy feltétlenül bírák vagy bíróságok volnának, részt vesznek e tagállam büntető igazságszolgáltatásában, és függetlenül járnak el az európai elfogatóparancs kibocsátásával járó feladatok ellátása során, [e] függetlenség [pedig] megköveteli a jogállásra és a szervezetre vonatkozó olyan szabályok fennállását, amelyek képesek biztosítani, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság az ilyen elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat meghozatala keretében ne legyen kitéve azon kockázatnak, hogy többek között a végrehajtott hatalom által egyedi ügyben utasítható”.¹⁹

58. A jelen ügyben nem vitatott, hogy a bolgár ügyészek részt vesznek a büntető igazságszolgáltatásban.

59. Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy ezek az ügyészek függetlenül járnak-e el az európai elfogatóparancs kibocsátásával járó feladatok ellátása során, a Bíróság részéről többek között e vonatkozást illetően feltett kérdésre a bolgár kormány által adott írásbeli válaszból kitűnik, hogy a Konstitutsiya (alkotmány) 117. cikkének (2) bekezdése szerint a bírói hatalmi ág független, és a bírák, az ülnökök, az ügyészek, valamint a vizsgálóbírák feladataik ellátása során kizárólag a törvénynek

¹⁸ Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 30. és 31. pont; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 48. és 49. pont. Lásd még: Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie ügyre vonatkozó (Lyoni és tours-i ügyész) indítványa (C-566/19 PPU és C-626/19 PPU, EU:C:2019:1012, 70. pont), amelyben kiemelte, hogy az ilyen jogorvoslat fennállása „olyan [feltétel], amely az európai elfogatóparancsnak az ügyészség által történő kibocsátása jogszerűségére, ennél fogva pedig annak érvényességi feltételére vonatkozik”.

¹⁹ Lásd többek között: Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet (52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

vannak alávetve. A zakon za sadebnata vlastta²⁰ (az igazságszolgáltatásról szóló törvény) 1a. cikkének (1) bekezdése szerint a bírói hatalmi ág az állam hatalmi ágainak egyike, amely védi a polgárok, a jogi személyek és az állam jogait és érdekeit. Ugyanezen cikk (2) bekezdése ismét rögzíti a bírói hatalmi ág függetlenségének elvét. Az igazságszolgáltatásról szóló törvény 3. cikke szerint a bírák, az ügyészek és a vizsgálóbírák határozatai a törvényen, valamint az eljárás során gyűjtött bizonyítékokon alapulnak. A bolgár kormány kiemeli, hogy a bolgár bírósági rendszerben az ügyész a bírói hatalmi ághoz tartozó hatóság, amely alkotmányosan független a jogalkotó és a végrehajtó hatalmi ágaktól.²¹ Az NPK 14. cikkének (1) bekezdése szerint az ügyész belső meggyőződése szerint, az ügy összes körülményének objektív, pártatlan és átfogó vizsgálata alapján hozza meg határozatait, a törvény tiszteletben tartásával.

60. Egyebekben, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő információk, valamint az EU 2020. évi igazságügyi eredménytáblája²² alapján az Európai Bizottság megállapítja, hogy a bolgár ügyészek részt vesznek a büntető igazságszolgáltatásban Bulgáriában, és függetlenül járnak el az európai elfogatóparancs kibocsátásával járó feladatok ellátása során.

61. Ezzel szemben MM-nek kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a bolgár ügyészek megfelelnek-e a függetlenség és a pártatlanság feltételeinek, és kiemeli, hogy függőségi viszonyban vannak a felettes ügyésszel, illetve a Bolgár Köztársaság legfőbb ügyészevel szemben.

62. Mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában szereplő indokolás fényében a kérdést előterjesztő bíróság nem fogalmaz meg semmilyen kérdést az ügyészek függetlenségét illetően az európai elfogatóparancs kibocsátásával járó feladatok ellátása során, álláspontom szerint nincs helye a Bíróság döntésének e kérdéssel kapcsolatban.

63. A kérdést előterjesztő bíróság által megfogalmazott előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések alapján tehát álláspontom szerint a Bíróságnak a vizsgálatát az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárás szabályszerűségére kell összpontosítania, amely annak egyik érvényességi feltételét képezi.

B. Az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárás szabályszerűségéről, mint annak egyik érvényességi feltételéről

64. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az alapügyben az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárást a keresett személy jogaira vonatkozóan a Bíróság által előírt kétszintű védelem tiszteletben tartásával folytatták-e le. Közelebbről, ez az európai elfogatóparancs nem a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[on] vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[on]” alapult, mindenesetre azonban sem az ügyész által hozott európai elfogatóparancs alapjául szolgáló nemzeti aktus, sem pedig az ugyancsak az ügyész által hozott európai elfogatóparancs ellen nem lehet a bíróság előtt jogorvoslattal élni. Következésképpen az alapügyben az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárás során nem tartották tiszteletben a hatékony bírói jogvédelemhez fűződő követelményeket, ami ezen elfogatóparancs érvénytelenségét vonja maga után.

65. A kérdést előterjesztő bíróság által e tekintetben megfogalmazott kérdések megválaszolása érdekében emlékeztetni kell a Bíróságnak az európai elfogatóparancssal érintett személyek számára biztosítandó jogok kétszintű védelmére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára.

²⁰ DV, 64. sz., 2007. augusztus 7., a jogvitára alkalmazandó változatában (DV, 11. sz., 2020. február 7.).

²¹ A bolgár kormány e tekintetben a 2019. május 27-i OG és PI (Lübecki és zwickauai ügyészség) ítéletre (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 50. pont) hivatkozik.

²² Lásd az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Központi Bankhoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, „Az EU 2020. évi igazságügyi eredménytáblája” című, 2020. július 7-i közleményt (COM(2020) 306 final, 55. ábra, 62. o.).

66. Ebből az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy „amikor az európai elfogatóparancs kibocsátása azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása végett a keresett személyt elfogja és átadja, e személy számára az eljárás kezdeti szakaszában már biztosítani kellett az eljárási garanciákat és alapvető jogokat, amelyek védelmét a kibocsátó tagállamnak az alkalmazandó nemzeti jog alapján, többek között nemzeti elfogatóparancs elfogadása céljából biztosítani kell”.²³

67. Az európai elfogatóparancs rendszere ily módon „a keresett személyt megillető eljárási jogok és alapvető jogok kétszintű védelmét tartalmazza, mivel a nemzeti határozat – mint amilyen egy nemzeti elfogatóparancs – meghozatala során első szinten biztosított bírósági védelemhez hozzájárul az a bírósági védelem, amelyet az európai elfogatóparancs kibocsátása során második szinten kell biztosítani, amely elfogatóparancs kibocsátására adott esetben az említett nemzeti bírósági határozat meghozatalát követően rövid határidőn belül sor kerülhet”.²⁴

68. Így „az olyan intézkedést illetően, mint az európai elfogatóparancs kibocsátása, amely sértheti az érintett személy szabadsághoz való jogát, e védelem magában foglalja, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek megfelelő határozatot hozzanak, legalább az említett védelem egyik szintjén”.²⁵

69. Ebből következik, hogy „amikor a kibocsátó tagállam az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört az e tagállam igazságszolgáltatásában részt vevő olyan hatóságra bízza, amely nem valamely bíró vagy bíróság, a nemzeti bírósági határozatnak – mint amilyen a nemzeti elfogatóparancs – meg kell felelnie az ilyen követelményeknek”.²⁶

70. Ezenkívül „[a]z érintett személy jogai védelmének második szintje magában foglalja [...], hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság ellenőrzi az elfogatóparancs kibocsátásához szükséges feltételek tiszteletben tartását, és objektív módon megvizsgálja a kibocsátás arányos jellegét, figyelembe véve minden terhelő és mentő bizonyítékot, anélkül hogy ki lenne téve a külső – különösen a végrehajtó hatalom részéről – utasíthatóság kockázatának”.²⁷

71. Egyébiránt, „amikor a kibocsátó tagállam joga az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört az e tagállam igazságszolgáltatásában közreműködő olyan hatóságra bízza, amely maga nem valamely bíró vagy bíróság, az ilyen elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatnak, és különösen az ilyen határozat arányos jellegével kapcsolatban az említett tagállamban olyan bírósági jogorvoslattal kell tudni élni, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek”.²⁸

72. A Bíróság szerint „[a]z igazságszolgáltatásban ugyan részt vevő és a végrehajtó hatalomtól független, de bíróságnak nem minősülő hatóságnak az európai elfogatóparancs kibocsátásával kapcsolatos határozatával szemben benyújtott jogorvoslat célja annak biztosítása, hogy a büntetőeljárás lefolytatása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs kibocsátásához szükséges feltételek tiszteletben tartását, különösen pedig annak arányosságát olyan eljárás keretében ellenőrizték, amely tiszteletben tartja a hatékony bírói jogvédelemből következő követelményeket”.²⁹

23 Lásd többek között: 2019. május 27-i OG és PI (Lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

25 Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

26 Lásd többek között: 2019. május 27-i OG és PI (Lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 69. pont).

27 Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

28 Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

29 Lásd: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 42. pont. Lásd még: Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet (63. pont).

73. Ezen ítélkezési gyakorlatra figyelemmel azt kell megvizsgálni, hogy az alapügyben az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárást a keresett személy jogaira vonatkozóan a Bíróság által megkövetelt kétszintű védelem tiszteletben tartásával folytatták le.

74. Álláspontom szerint ez nem áll fenn, már az eljárás első szakaszától kezdve sem.

75. A Bíróság rendelkezésére álló információk szerint ugyanis, a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatoktól függően, az alapügyben szereplő európai elfogatóparancs jogalapja láthatóan nem nemzeti elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat, ellentétben a Bíróság által a 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítéletben³⁰ értelmezett 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírtakkal. Márpedig e követelmény közvetlenül kapcsolódik a keresett személy részére biztosítandó hatékony bírói jogvédelem követelményéhez.

76. A Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítványában³¹ Bot főtanácsnok részletesen ismertette azokat az indokokat, amelyek miatt elengedhetetlen, hogy az európai elfogatóparancs a jogalapját képező olyan nemzeti határozatra támaszkodjon, amely egy nemzeti elfogatóparancs joghatásait váltja ki. Ily módon úgy írta le az európai elfogatóparancsot, mint amely „a [2002/584] kerethatározat által létrehozott eredeti jogi eszközt jelenti, amely révén a kibocsátó igazságügyi hatóság a nemzeti határozat végrehajtását kéri a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségében”,³² és amely „nem tévesztendő tehát össze azon körözéssel vagy letartóztatási paranccsal, amelynek végrehajtására kibocsátották”, és így „olyan jogi aktust jelent, amely lehetővé teszi a keresett személy letartóztatását elrendelő végrehajtható bírósági határozat végrehajtását az európai jogi térségben”.³³ Összegezve, az európai elfogatóparancsnak és a nemzeti elfogatóparancsnak is megvan a maga funkciója, mivel az előbbi „az igazságügyi együttműködés olyan eszköze, amely nem minősül az érintett személynek a kibocsátó tagállam területén történő körözésére és letartóztatására irányuló parancsnak”.³⁴

77. Bot főtanácsnok szerint „a nemzeti elfogatóparancs vagy egyéb, azonos joghatályú végrehajtható okirat [kibocsátásának] hiánya megfosztja jogalapjától az európai elfogatóparancsot”,³⁵ ami megfosztja „a keresett személyt azoktól az eljárási garanciáktól, amelyek a nemzeti bírósági határozat meghozatalához kötődnek, és amelyek kiegészítik az európai elfogatóparanccsal kapcsolatos eljáráshoz fűződő biztosítékokat”.³⁶ Ily módon rámutatott arra, hogy „az európai elfogatóparancs jogalapjául szolgáló nemzeti bírósági határozat hiánya a védelemhez való jog gyengülésének veszélyével jár”,³⁷ és úgy vélte, hogy „az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadási okainak drasztikus keretek közé szorítása ellentételezésképpen feltételezi, hogy az európai elfogatóparancsot kibocsátó tagállamban fennállnak a védelemhez való jog konkrét és tényleges eljárási garanciái, amelyek nélkül felborulna a büntető igazságszolgáltatás hatékonysági követelményei és az alapvető jogok védelmével kapcsolatos kötelezettségek közötti elengedhetetlen egyensúly, amely az európai igazságügyi térség kiépítésének sajátja”.³⁸ Márpedig „az európai elfogatóparancstól elkülönült nemzeti elfogatóparancs rendelkezésre állására vonatkozó feltétel egyáltalán nem egy akadékoskodó és felesleges alaki követelmény, hanem éppen ellenkezőleg, alapvető garanciája ezen egyensúly megőrzésének a [2002/584] kerethatározat rendszerében”,³⁹ és e feltétel „elengedhetetlen a kölcsönös bizalom fennállása és a keresett személy jogainak tiszteletben tartása érdekében”.⁴⁰

30 C-241/15, EU:C:2016:385.

31 C-241/15, a továbbiakban: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány, EU:C:2016:131.

32 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (50. pont).

33 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (51. pont).

34 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (72. pont).

35 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (51. pont).

36 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (52. pont).

37 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (54. pont).

38 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (55. pont).

39 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (56. pont).

40 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (57. pont).

78. Ily módon az a feltétel, amely szerint az európai elfogatóparancsnak „egy, a kényszerítő intézkedés meghozatala során független és pártatlan bíróság közreműködését biztosító nemzeti bírósági határozatból álló közös eljárási alapra kell épülnie, a tényleges egyenértékű [bírói] védelem elvének lényeges minimális tartalommal látja el, és ennél fogva lehetővé teszi a kölcsönös bizalom elvének konkrét jogi megnyilvánulását”.⁴¹ Ezenfelül, „[a]z európai elfogatóparancs alapjául szolgáló nemzeti elfogatóparancs rendelkezésre állását [...] úgy kell tekinteni, mint a törvényesség elvének kifejeződését, ami azt jelenti, hogy a kényszer alkalmazására irányuló jogosultság, amely alapján a körözés, illetve a letartóztatási vagy fogvatartási parancs kibocsátásra került, kizárólag azon, az egyes tagállamok nemzeti jogában meghatározott jogi kereteken belül gyakorolható, amelyek a hatóságot a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek felkutatására, a velük szemben való eljárásra és az ügyükben történő ítélezésre feljogosítja”.⁴²

79. Konkrét szempontból a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírtakkal ellentétben a nemzeti elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat mint az európai elfogatóparancs jogalapjának a hiánya azt eredményezi, hogy „a keresett személy, mivel az európai elfogatóparancson kívül nincs megtámadható jogi aktus, elveszíti azon lehetőségét, hogy a kibocsátó tagállamban vitassa letartóztatásának és fogva tartásának e tagállam jogszabályai szerinti jogszerűségét. Amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság hatásköre kimerül a végrehajtás megtagadásának a kerethatározat által meghatározott okai felől való döntésben, fennáll annak veszélye, hogy a letartóztatás és a fogva tartás jogszerűségének egy teljes aspektusa kikerül a bírósági felülvizsgálat alól.”⁴³ Ennél fogva Bot főtanácsnok szerint „az uniós jogalkotó éppen azért írta elő, hogy az európai elfogatóparancsnak a kibocsátó tagállam eljárási jogi szabályainak megfelelően elfogadott bírósági határozat rendelkezésre állásán kell alapulnia, hogy elhárítsa a bíróságnak mint az egyéni szabadságjogok őrének közbenjárásához fűződő garanciáktól való megfosztás veszélyét”.⁴⁴

80. A Bot főtanácsnok által kifejtett elemzést követve a Bíróság úgy döntött, hogy „a [2002/584] kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az »elfogatóparancs« e rendelkezésben szereplő fogalmán az európai elfogatóparancstól elkülönült nemzeti elfogatóparancsot kell érteni”.⁴⁵ A szó szerinti hermeneutikai elemen kívül a Bíróság különös figyelmet fordított arra a tényre, hogy a megelőző nemzeti elfogatóparancs nélkül sérülhetnek az eljárási garanciák és alapvető jogok, amelyek védelmét a kibocsátó tagállamnak kell biztosítani, mivel megfosztják az érintett személyt ezek első szinten biztosított védelmétől, azaz a pusztán belső védelemtől.⁴⁶

81. 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítéletében⁴⁷ a Bíróság kimondta, hogy bár a 2002/584 kerethatározat 3., 4., 4a. és 5. cikke nem adnak teret a végrehajtás megtagadása e cikkeken felsoroltaktól eltérő egyéb okának, megállapítható, hogy az említett rendelkezések azon az előfeltevésen alapulnak, amely szerint az érintett európai elfogatóparancs eleget tesz az említett elfogatóparancs szabályszerűségére vonatkozóan a kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésében előírt követelményeknek.⁴⁸

41 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (62. pont).

42 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (66. pont).

43 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (73. pont).

44 Lásd: Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítvány (75. pont).

45 Lásd: 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet (C-241/15, EU:C:2016:385, 58. pont).

46 Lásd: 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet (C-241/15, EU:C:2016:385, 55. pont).

47 C-241/15, EU:C:2016:385.

48 Lásd: 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet (C-241/15, EU:C:2016:385, 62. és 63. pont). Lásd még: 2018. december 6-i IK (Mellékbüntetés végrehajtása) ítélet (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 42. és 43. pont).

82. Márpedig a Bíróság szerint „a [2002/584] kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja *olyan szabályszerűségi követelményt tartalmaz, amelynek betartása az európai elfogatóparancs érvényességi feltételét képezi*”.⁴⁹ Amennyiben az európai elfogatóparancs nem egy tőle elkülönült nemzeti elfogatóparancs korábbi kibocsátásán alapul, akkor úgy kell tekinteni, hogy ez az európai elfogatóparancs *nem tesz eleget a 2002/584 kerethatározat 8. cikkének (1) bekezdésében előírt szabályszerűségi követelményeknek*.⁵⁰

83. Ily módon a 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítéletből⁵¹ egyértelműen kitűnik, hogy az európai elfogatóparancs nem érvényes, ha azt ettől az európai elfogatóparancstól elkülönült nemzeti elfogatóparancs előzetes elfogadása nélkül bocsátották ki.

84. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megfogalmazásával a kérdést előterjesztő bíróság ezen ítélkezési gyakorlatnak megfelelően abból az előfeltevésből indul ki, hogy fennállt egy, az európai elfogatóparancstól elkülönült, azt megelőző nemzeti elfogatóparancs. E bíróság ugyanakkor rámutat arra, hogy a Bíróság még nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy a gyanúsítottá nyilvánító, 2019. augusztus 9-i határozatban szereplőhöz hasonló *gyanúsítottá nyilvánító nemzeti aktus* – amellyel a terheltet hivatalosan tájékoztatják a vele szemben felhozott vádokról – alapján kibocsátott európai elfogatóparancs megfelel-e a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának.

85. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben hangsúlyozza, hogy a 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet⁵² alapjául szolgáló tényállástól eltérően az alapügyben fennáll az európai elfogatóparancstól elkülönült és az ezen elfogatóparancsban egyértelműen megjelölt nemzeti határozat. Rámutat ugyanakkor arra, hogy e határozat nem írja elő a keresett személy fogva tartását.

86. Álláspontom szerint a Bot főtanácsnok által a Bob-Dogi ügyre vonatkozó indítványában azon követelmény megindokolása érdekében kifejtett érvek, amely szerint az európai elfogatóparancs jogalapjának nemzeti elfogatóparancsnak vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozatnak kell lennie, azon álláspontot támasztják alá, amely szerint az ilyen nemzeti aktusnak egyrészt a büntetőeljárás alatt álló személy körözésére és letartóztatására kell irányulnia, másrészt pedig biztosítani kell számára a bíróság előtti jogorvoslatot, ha azt olyan hatóság hozta, amely bár részt vesz e tagállam igazságszolgáltatásában, maga nem bíró vagy bíróság.

87. Az a kérdés tehát, hogy az ügyész által 2019. augusztus 9-én hozott gyanúsítottá nyilvánító határozat a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[nak] vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[nak]” tekinthető-e, e fogalom terjedelmének pontos körülhatárolását igényli.

88. Először is fenn kell állnia egy bírósági határozatnak. E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy a 2002/584 kerethatározat különféle rendelkezéseinek értelmezése közötti koherencia biztosításának szükségessége miatt úgy tűnik, hogy főszabály szerint átvihető e kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjára az az értelmezés, amely szerint az e kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatóság” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az a tagállamok büntető igazságszolgáltatásában részt vevő hatóságokat jelöli. Ennélfogva ezen utóbbi rendelkezést akként kell értelmezni, hogy a „bírósági határozat” fogalma a tagállamok büntető igazságszolgáltatásában részt vevő hatóságok határozataira vonatkozik.⁵³

49 Lásd: 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet (C-241/15, EU:C:2016:385, 64. pont). Kiemelés tőlem. Lásd még: 2018. december 6-i IK (Mellékbüntetés végrehajtása) ítélet (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 43. pont).

50 Lásd: 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet (C-241/15, EU:C:2016:385, 66. pont).

51 C-241/15, EU:C:2016:385.

52 C-241/15, EU:C:2016:385.

53 Lásd: 2016. november 10-i Özçelik ítélet (C-453/16, EU:C:2016:860, 32. és 33. pont).

89. Következésképpen mivel nem vitatott, hogy az ügyész Bulgáriában az igazságszolgáltatásban részt vevő hatóság, az általa hozott gyanúsítottá nyilvánító, 2019. augusztus 9-i határozatot a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „bíróági határozat[nak]” kell tekinteni.⁵⁴

90. Másodszor, ahhoz, hogy a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bíróági határozat” fogalma alá tartozzon, az európai elfogatóparancs jogalapját képező nemzeti aktusnak, még ha a kibocsátó tagállam jogszabályában nem is a „nemzeti elfogatóparancs” megjelölést viseli, ezzel egyenértékű joghatásokat kell kiváltania. E rendelkezés szövege is erre utal a „más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bíróági határozat” kifejezéssel.⁵⁵ Az ilyen határozatnak ebből következően a nemzeti elfogatóparancshoz hasonlóan a büntetőeljárás alá vont személy körözésére és letartóztatására irányuló parancs joghatását kell kiváltania.

91. Nem osztom tehát a spanyol kormány véleményét, amely ezzel szemben olyan széles értelmezés alapján, amely szerint ez a fogalom lényegében minden, büntetőeljárás lefolytatására irányuló végrehajtható bíróági határozatra kiterjedhet, úgy véli, hogy az olyan nemzeti jogi aktus, mint a gyanúsítottá nyilvánító, 2019. augusztus 9-i határozat, elegendő jogalapot képez az európai elfogatóparancs kibocsátására.

92. A büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés 2002/584 kerethatározatban létrehozott rendszere mellett szól, hogy az európai elfogatóparancs jogalapjának olyan nemzeti aktusnak kell lennie, amely révén elrendelik valamely személy letartóztatását a kibocsátó tagállam területén. Az európai elfogatóparancs célja ugyanis az, hogy a kibocsátó tagállamon kívülre terjessze ki egy nemzeti elfogatóparancs, illetve az ahhoz hasonló határozat joghatásait. Miután az európai elfogatóparancsot végrehajtották, és a személyt átadták a kibocsátó igazságügyi hatóságnak, ezáltal kimerítve annak joghatásait, elengedhetetlen, hogy fennmaradjon az az eredeti nemzeti jogalap, amely lehetővé teszi e személy kötelezését arra, hogy a büntetőeljárás cselekmények elvégzése céljából megjelenjen a kibocsátó tagállam bírósága előtt. Ugyanezen gondolatmenetet követve egyetértek a Bizottság azon megállapításával, amely szerint a kibocsátó igazságügyi hatóság nem használhatja fel az európai elfogatóparancsot valamely személy más tagállamban történő elfogása céljából, ha ezt az elfogást saját nemzeti joga alapján nem rendelheti el. Másként fogalmazva, a Bizottság szerint a kibocsátó igazságügyi hatóság nem kérheti a másik tagállamtól, hogy többet tegyen annál, mint amit ő maga elrendelhet.

93. A 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bíróági határozat” fogalma tehát nem azokra az aktusokra vonatkozik, amelyek megindítják a büntetőeljárást valamely személlyel szemben, hanem azokra, amelyek célja, hogy egy kényszerintézkedés révén lehetővé tegyék e személy letartóztatását annak érdekében, hogy a büntetőeljárás cselekmények elvégzése céljából bíróság elé állítsák.

94. Ebből következik, hogy a 2019. augusztus 9-i határozatban szereplőhöz hasonló gyanúsítottá nyilvánító határozat alapján kibocsátott európai elfogatóparancs, amelynek a kérdést előterjesztő bíróság szerint az a kizárólagos joghatása, hogy tájékoztatja az érintett személyt a vele szemben felhozott vádakról, és lehetőséget biztosít számára a védekezésre, magyarázatok nyújtása, illetve bizonyítékok felajánlása révén, anélkül hogy az e személy körözésére és letartóztatására irányuló parancs lenne, nem felel meg a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírtaknak. Az e rendelkezésben előírt szabályszerűség követelményének e megsértése kihat az európai elfogatóparancs érvényességére.

⁵⁴ Lásd analógia útján: 2016. november 10-i Özçelik ítélet (C-453/16, EU:C:2016:860, 34. pont).

⁵⁵ Kiemelés tőlem. Lásd ebben az értelemben többek között e rendelkezés angol nyelvű változatát („an arrest warrant or any other enforceable judicial decision *having the same effect*”, dőlt betűs kiemelés tőlem).

95. Ehhez hozzáteszem, hogy a rendőri szervek által 2019. augusztus 8-án az NPK 71. cikke alapján kibocsátott *előállítás elrendelése* sem minősülhet a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[nak] vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[nak]”. Amint ugyanis arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, az ilyen előállítást pusztán egy rendőrnnyomozó rendeli el, ügyész vagy bíró (előzetes vagy utólagos) részvétele nélkül. Nem minősül tehát bírósági határozatnak.⁵⁶

96. Mindezekből azt a következtetést vonom le, hogy abban az eljárási összefüggésben, amelybe az alapeljárásban szereplő európai elfogatóparancs illeszkedik, és a Bíróság által a 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítéletben⁵⁷ megállapítottak analógiájára, a kétszintű bírósági védelem főszabálya szerint nem áll fenn az alapügyhöz hasonló helyzetben, amelyben az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárást anélkül alkalmazták, hogy annak kibocsátását megelőzően a nemzeti igazságügyi hatóság olyan, az európai elfogatóparancs alapját képező határozatot hozott volna, mint a nemzeti elfogatóparancs kibocsátása.⁵⁸

97. Az alapeljárás e sajátosságainak kiemelését követően álláspontom szerint úgy tekinthetjük, hogy a nemzeti elfogatóparancs követelménye ezzel szemben teljesült volna, ha az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló nemzeti aktus egy, az ügyész által az NPK 64. cikke (2) bekezdésének megfelelően hozott határozat lett volna. Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság szerint MM vonatkozásában nem hoztak ilyen intézkedést. Emlékeztetek arra, hogy itt a gyanúsított legfeljebb 72 óráig tartó őrizetbe vételéből álló kényszerintézkedésről van szó, annak érdekében, hogy az esetleges előzetes letartóztatásáról döntő bíróság elé állítsák. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben kiemeli, hogy Bulgáriában ez a tipikus jogalapja az európai elfogatóparancs kibocsátásának az előkészítő szakasz során, ami álláspontom szerint kitűnik a bolgár kormány részéről a Bíróságnak szolgáltatott információkból is.⁵⁹

98. Mindamellet felmerülhet a kérdés, hogy a bolgár eljárási jog megfelel-e még ebben az esetben is a hatékony bírói jogvédelem Bíróság által előírt követelményeinek. Ennek alapján meg kell vizsgálnom a kérdést előterjesztő bíróság által az alapügyben szóban forgó európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárás szabályszerűségének megkérdőjelezése érdekében felhozott másik kifogást is, noha pusztán a nemzeti elfogatóparancs hiányának megállapítása is elegendő ahhoz, hogy meg lehessen állapítani a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglalt szabályszerűség követelményének megsértését, és ki lehessen mondani, hogy az említett európai elfogatóparancs érvénytelen.

99. Az európai elfogatóparancs érvényességének megkérdőjelezése érdekében ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság arra hivatkozik, hogy a bolgár eljárási jogban nincs lehetőség arra, hogy bírósághoz forduljanak az ügyészség által ilyen elfogatóparancs alapjaként hozott nemzeti aktusokkal, valamint az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatával szemben. Ily módon a Bíróság

⁵⁶ Lásd fordított esetben, amikor a rendőri szerv által kibocsátott nemzeti elfogatóparancsot az ügyészség hagyja jóvá: 2016. november 10-i Özçelik ítélet (C-453/16, EU:C:2016:860).

⁵⁷ C-241/15, EU:C:2016:385.

⁵⁸ Lásd analógia útján: 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet (C-241/15, EU:C:2016:385, 57. pont).

⁵⁹ Lásd még ebben az értelemben a rayonna prokuratura Ruse (a rusei regionális ügyészség ügyésze, Bulgária) által a Bíróság előtt jelenleg folyamatban lévő Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria (C-206/20) ügyben benyújtott észrevételeket: „Amennyiben a vádlott távollétében folytatták le az eljárást, és a vádlott nem volt fellelhető, illetve a bíróság elé állítható a fogva tartás elrendelése iránti indítvány vizsgálata céljából, egy európai elfogatóparancs kibocsátásának az egyetlen jogalapja [(nemzeti elfogatóparancs)] az, hogy az ügyész a terhelt legfeljebb 72 órára történő őrizetbe vételét rendeli el az [NPK] 64. cikkének (2) bekezdése alapján. Ilyen jellegű [(nemzeti elfogatóparancs)] alapján ezidáig több száz európai elfogatóparancsot bocsátottak ki (és hajtottak végre)” (7. pont, dőlt betűs kiemelés tőlem). Egyébiránt az ugyanebben az ügyben benyújtott írásbeli észrevételeiben a bolgár kormány kiemeli, hogy „lényegében az ügyész azon határozata, amely alapján az érintett személyt az illetékes nemzeti bíróság elé állítása céljából 72 órás időtartamra fogva tartják, megfelel a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglalt követelménynek. Ez az európai elfogatóparancs kibocsátásának alapját képező nemzeti elfogatóparancsnak minősül.” (78. pont)

rendelkezésre álló információkból kitűnik, hogy mind az előállítás elrendelése, mind a gyanúsítottá nyilvánítás, mind az előzetes letartóztatás elrendelésére hatáskörrel rendelkező bíróság elé állítás céljából elrendelt 72 órás fogva tartás, mind pedig az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat esetében kizárólag a magasabb szintű ügyészség előtt lehet jogorvoslattal élni.

100. Márpedig úgy vélem, hogy párhuzamban a Bíróság által az európai elfogatóparancs ügyész általi kibocsátása esetén megköveteltekkel,⁶⁰ az ügyész európai elfogatóparancs jogalapját képező nemzeti aktusával szemben a kibocsátó tagállamban lehetőséget kellene biztosítani a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek teljes mértékben megfelelő bírósági jogorvoslatra.

101. E követelményt egyébként álláspontom szerint már a Bíróság is előírja, amikor – abban a jelen ügghöz hasonló helyzetben, amelyben a kibocsátó tagállam az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört az e tagállam igazságszolgáltatásában részt vevő olyan hatóságra bízta, amely nem valamely bíró vagy bíróság – kimondja, hogy „*a nemzeti bírósági határozatnak – mint amilyen [az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló] nemzeti elfogatóparancs – meg kell felelnie [a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó] követelményeknek*”.⁶¹

102. A Bíróság szerint „[í]gy e követelmények teljesítése teszi lehetővé a végrehajtó igazságügyi hatóság számára annak biztosítását, hogy a büntetőeljárás lefolytatása céljából európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat *bírósági felülvizsgálatnak alávetett nemzeti eljáráson* alapul, és hogy *az e nemzeti elfogatóparancssal érintett személy számára biztosítottak az ilyen jellegű határozatok elfogadásához kapcsolódó garanciák, különösen a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésében szereplő alapvető jogokból és alapvető jogelvekből eredő garanciák*”.⁶²

103. Ebből az ítélkezési gyakorlatból így módon az következik, hogy az európai elfogatóparancsok bírósági felülvizsgálatnak alávetett nemzeti eljárás keretében kibocsátott nemzeti elfogatóparancson kell alapulnia.⁶³

104. A fenti okfejtésekre figyelemmel azt javaslom a Bíróság számára, hogy a kérdést előterjesztő bíróság részére olyan választ adjon, amely szerint a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az európai elfogatóparancsot érvénytelennek kell tekinteni, amennyiben az nem az e rendelkezés értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[on] vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[on]” alapul. E fogalom az igazságügyi hatóság által a büntetőeljárás alá vont személy annak érdekében történő körözése és letartóztatása céljából hozott nemzeti intézkedéseket fedi le, hogy büntetőeljárás cselekmények elvégzése céljából bíróság elé állítsák. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben szereplő európai elfogatóparancs alapjául szolgálóhoz hasonló, gyanúsítottá nyilvánító nemzeti aktus ilyen joghatásokat vált-e ki.

C. A kérdést előterjesztő bíróság európai elfogatóparancs érvényességének vizsgálatára vonatkozó hatásköréről

105. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés Bírósághoz intézését alátámasztó indokolásban a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a bolgár eljárási jog meggátolja abban, hogy megvizsgálhassa egy európai elfogatóparancs érvényességét. Lényegében ezért intéz kérdést a Bírósághoz azzal kapcsolatban, hogy az uniós jog ruház-e rá hatáskört az ilyen felülvizsgálat elvégzésére.

⁶⁰ Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 41. pont; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

⁶¹ Lásd: 2019. május 27-i OG és PI (Lübecki és zwickau ügyészség) ítélet (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 69. pont). Kiemelés tőlem.

⁶² Lásd: 2019. május 27-i OG és PI (Lübecki és zwickau ügyészség) ítélet (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 70. pont). Kiemelés tőlem.

⁶³ Az a kérdés, hogy az ilyen felülvizsgálatnak szükségképpen a keresett személy kibocsátó tagállam részére való átadása előtt kell-e megtörténnie, felmerült a Bíróság előtt jelenleg folyamatban lévő Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria ügyben (C-206/20).

106. A kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet arra, hogy a bolgár jogszabály nem írja elő a bíróság előtti jogorvoslat lehetőségét a nemzeti vagy az európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek felülvizsgálata céljából.

107. Rámutat, hogy a 2002/584 kerethatározat sem ír elő a keresett személy jogainak megsértése esetére hatékony jogorvoslathoz való jogot. Ugyanakkor figyelembe kell venni a Charta 47. cikkét, amely, amint azt a Bíróság megállapította, „önmagában elegendő, és azt nem kell uniós vagy nemzeti jogi rendelkezésekkel pontosítani ahhoz, hogy önmagában hivatkozható jogot biztosítson a magánszemélyek számára”.⁶⁴

108. A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy amennyiben egy, az MM előzetes letartóztatásának megszüntetése iránti jogorvoslattal összefüggésben az európai elfogatóparancs végrehajtásának következményeivel szembesül, neki kell-e biztosítania a Charta 47. cikke által előírt hatékony bírói jogvédelmet, vagy éppen ellenkezőleg, meg kellene állapítania az európai elfogatóparancs érvényességével kapcsolatos joghatóságának hiányát, és lehetőséget kellene adnia MM-nek arra, hogy a pénzbeli kártérítésben való részesülés érdekében új pert indíthasson.

109. A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet⁶⁵ 69. pontjából kitűnik, hogy az európai elfogatóparancs ellen a személy átadását követően benyújtott kereset hatékony jogorvoslatnak minősül. E bíróság azt a kérdést veti fel, hogy az ilyen hatékony jogorvoslat magában foglalja-e az európai elfogatóparancs érvényességével kapcsolatos érvek előadásának lehetőségét is az előzetes letartóztatás jogszerűségét értékelő bíróság előtt, ami a kérdést előterjesztő bíróság esetében is fennáll.

110. Egyébként mivel a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az európai elfogatóparancs jogellenessége pontosan azon alapul, hogy nincs lehetőség a bíróság előtti jogorvoslatra az elfogatóparancs jogszerűségének felülvizsgálata céljából, álláspontja szerint célszerű lenne, hogy e bíróság vizsgálja meg e jogszerűséget. A kérdést előterjesztő bíróság felveti, hogy az, ha megállapítja a vitatott európai elfogatóparancs jogellenességét, jellegénél fogva nem minősül-e a Bíróság ítélkezési gyakorlatában megkövetelt, bíróság által biztosított jogorvoslatnak, még ha a nemzeti jog nem is teszi lehetővé ezt a megállapítást. Mivel a nemzeti jog tiltja a kérdést előterjesztő bíróság számára, hogy közvetett módon felülvizsgálja az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatát, e bíróság úgy véli, hogy kizárólag a Bíróság ítélete szolgálhat ilyen megoldás alapjául.

111. E körülményekre figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság azt a véleményt fogalmazza meg, amely szerint az európai elfogatóparancs végrehajtása nem igazolhatja a bírói jogvédelem megtagadását, mivel az Európai Unió Bírósága elismeri az európai elfogatóparancs elleni jogorvoslat lehetőségét, akár a személy átadását követően is.

112. A bolgár kormány úgy véli, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által ellátott azon feladat, amelynek körében a jelen üggyhöz hasonlóan az NPK 270. cikke alapján döntenie kell a büntetőeljárás alá vont személy előzetes letartóztatásának fenntartásáról, lehetővé teszi az európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeit, illetve arányos jellegét illetően a bírósági felülvizsgálat garantálását, a Bíróság által előírtaknak megfelelően.

⁶⁴ A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben a 2020. május 14-i Staatsanwaltschaft Offenburg ítéletre (C-615/18, EU:C:2020:376, 72. pont) hivatkozik.

⁶⁵ E tekintetben ugyanezen ítélet 70. pontját is meg kell említeni.

113. E kormány e tekintetben kifejti, hogy az ügyész által az NPK 64. cikkének (2) bekezdése alapján hozott intézkedés célja az, hogy a lehető leggyorsabban biztosítsa a terhelt megjelenését az illetékes bíróság előtt.⁶⁶ Az ügyész szükség esetén e személy legfeljebb 72 órás őrizetbe vételéről határozhat, az illetékes bíróság elé állítása céljából. Az ügyész által e rendelkezés alapján hozott határozat arra kötelezi őt, hogy a terheltet az európai elfogatóparancs alapján történő átadását követő legrövidebb időn belül e bíróság elé állítsa, arra irányuló indítványának elbírálása céljából, hogy az említett bíróság hozzon az előzetes letartóztatására irányuló intézkedést.

114. A bolgár kormány szerint az ügyész számára ily módon előírt, arra irányuló kötelezettség, hogy a keresett és az európai elfogatóparancs alapján átadott személyt a legrövidebb időn belül az illetékes bíróság elé állítsa az előzetes letartóztatása iránti indítvány elbírálása céljából, az említett európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek, valamint arányos jellegének utólagos bírósági felülvizsgálatát jelenti. Ez a helyzet összhangban áll a Bíróság ítélkezési gyakorlatával.⁶⁷

115. A bolgár kormány ugyanis kifejti, hogy az NPK 63. cikkének (1) bekezdése szerinti előzetes letartóztatás elrendeléséhez szükséges indokok fennállásának elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróság az ilyen intézkedés elrendelése szükségességének értékelésével párhuzamosan szükségszerűen megvizsgálja az európai elfogatóparancs kibocsátásához szükséges feltételeket, valamint azt, hogy ez utóbbi az NPK 63. cikke (1) és (2) bekezdésének együttesen értelmezett rendelkezéseiben rögzített kritériumokra tekintettel arányos-e.⁶⁸

116. A bolgár kormány ebből következően úgy véli, hogy az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló határozata a hatékony bírói jogvédelem Bíróság által előírt követelményeinek megfelelő bírósági felülvizsgálatnak van alávetve.

117. Magam is ezzel egyetértve úgy tekintem, hogy a bolgár eljárási rendszerben, amelyben a terheltet a legrövidebb időn belül azon bíróság elé kell állítani, amely hatáskörrel rendelkezik esetleges előzetes letartóztatásba helyezésének elrendelésére, az európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek az e bíróság által elvégezhető felülvizsgálata megfelel a Bíróság által hangsúlyozott hatékony bírói jogvédelem követelményének. Azon körülmények ugyanis, miszerint egyrészt nem az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatával szembeni elkülönült jogorvoslatról van szó,⁶⁹ hanem az előzetes letartóztatás megszüntetését célzó jogorvoslat keretében végzett járulékos felülvizsgálatáról, másrészt pedig e felülvizsgálatra a keresett személy átadását követően kerül sor,⁷⁰ nem zárják ki e megállapítást. Ily módon, a hatékony bírói jogvédelem követelményének való megfelelés érdekében az európai elfogatóparancs kibocsátásának bírósági felülvizsgálata álláspontom szerint elvégezhető járulékos jelleggel egy olyan jogorvoslat keretében, amelynek nem ez az elsődleges

⁶⁶ Emlékeztetek ugyanakkor arra, hogy MM-mel szemben nem hoztak ilyen intézkedést, mielőtt megjelent a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

⁶⁷ A bolgár kormány e tekintetben a Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítéletre (74. pont) hivatkozik.

⁶⁸ Az NPK 63. cikkének (2) bekezdése szerint, amennyiben az adott ügyre vonatkozó bizonyítékok nem támasztják alá az ellenkezőjét, az első előzetes letartóztatásba helyező intézkedés meghozatalánál a terhelt szökésének, illetve részéről bűncselekmény elkövetésének valós veszélye akkor áll fenn, ha a terhelt többszörös vagy különös visszaeső; a terhelttel szemben súlyos és előre megfontolt bűncselekmény miatt folyik eljárás, és más súlyos és előre megfontolt, az ügyészség által hivatalból (a sértett akaratától függetlenül) üldözendő bűncselekmény miatt legalább egy év szabadságvesztéssel vagy olyan súlyosabb büntetéssel sújtották, amelynek végrehajtását nem függesztették fel a nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv) 66. cikke alapján; a terhelttel szemben olyan bűncselekmény miatt folyik büntetőeljárás, amely legalább tíz év szabadságvesztéssel vagy súlyosabb büntetéssel büntetendő, vagy pedig a terhelttel szemben az NPK 269. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételek mellett folyik a büntetőeljárás.

⁶⁹ Lásd: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 44. pont; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 65. pont. A Bíróság szerint valamely bíróságnak nem minősülő igazságügyi hatóság által hozott, az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozattal szemben külön jogorvoslati jog bevezetése csak egy a 2002/584 határozat által megkövetelt bírói jogvédelem szintjének hatékony garانتálását célzó lehetséges megoldások közül.

⁷⁰ Lásd: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 52. és 53. pont; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 70. és 71. pont.

célja. Ez a jelen ügyben megfelel annak az eredménynek, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság szeretne jutni, vagyis az alapügyben szereplő európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárás szabályszerűsége vizsgálatának az előtte MM által benyújtott, szabadon bocsátás iránti kérelemmel összefüggésben.

118. Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem mutat a bolgár kormányhoz hasonló bizonyosságot azzal kapcsolatban, hogy a bolgár eljárási jog alapján van-e lehetősége ilyen felülvizsgálat elvégzésére. E bíróság ugyanis úgy véli, hogy az, hogy ez a jog kizárólag a magasabb szintű ügyészség, nem pedig bíróság előtti jogorvoslatot ír elő az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatával szemben, akadályát képezi annak, hogy fennálljon a hatásköre az ügyész ilyen aktusa jogszerűségének vizsgálatára.

119. Emlékeztetek arra, hogy a Bíróság a kibocsátó tagállam számára egyértelmű eredménykötelezettséget ír elő, amikor kimondja, hogy „amikor a kibocsátó tagállam joga az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört az e tagállam igazságszolgáltatásában közreműködő olyan hatóságra bízza, amely maga nem valamely bíró vagy bíróság, az ilyen elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozattal, és különösen az ilyen határozat arányos jellegével kapcsolatban az említett tagállamban olyan bírósági jogorvoslattal kell tudni élni, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek”.⁷¹ Az ilyen jogorvoslat célja „annak biztosítása, hogy [az európai elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat és a] szükséges feltételek tiszteletben tartását, különösen pedig annak arányosságát olyan eljárás keretében [vizsgálja felül a bíróság], amely tiszteletben tartja a hatékony bírói jogvédelemből következő követelményeket”.⁷² A Bíróság szerint a tagállamok feladata „annak biztosítása, hogy jogrendjeik hatékonyan garantálják a bírói jogvédelemnek a 2002/584 kerethatározat által megkövetelt – a Bíróság ítélkezési gyakorlata által értelmezett – szintjét”.⁷³

120. Amint arra a Bíróság 2013. május 30-i F. ítéletében⁷⁴ rámutatott „a teljes, kerethatározatban szabályozott tagállamok közötti átadási eljárás – a [2002/584] kerethatározatnak megfelelően – bírósági felülvizsgálat alatt zajlik”.⁷⁵ Ebből a Bíróság szerint az következik, hogy „már maguk [e] kerethatározat rendelkezései is a Charta 47. cikke követelményeinek megfelelő eljárást írnak elő, függetlenül [az említett] kerethatározatnak a tagállamok által választott végrehajtási módjaitól”.⁷⁶

121. Ennélfogva, noha a 2002/584 kerethatározatban kifejezetten nem szerepel, a kibocsátó tagállam azon kötelezettsége, hogy biztosítson egy vagy több hatékony jogorvoslati lehetőséget annak érdekében, hogy lehetővé tegye az olyan hatóság által kibocsátott európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek bírósági felülvizsgálatát, amely e tagállam igazságszolgáltatásában közreműködik, de maga nem valamely bíró vagy bíróság, az e kerethatározat által létrehozott rendszerből következik, a Charta 47. cikkében foglalt követelményeknek megfelelően.

122. Az európai elfogatóparancs kibocsátási feltételei bírósági felülvizsgálata e lehetőségének fennállása a kibocsátó tagállamban elengedhetetlen feltétele a tagállamok közötti kölcsönös bizalom és elismerés fenntartásának. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a Bíróság kimondta, hogy „[a]z európai elfogatóparancs szabályozásának alapját képező, a tagállamok közötti nagyfokú bizalom tehát azon az

71 Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

72 Lásd: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 42. pont. Lásd még: Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet (63. pont).

73 Lásd: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 43. pont; Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie (Lyoni és tours-i ügyész) ítélet, 64. pont.

74 C-168/13 PPU, EU:C:2013:358.

75 Lásd: 2013. május 30-i F. ítélet (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 46. pont). Lásd még: 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

76 Lásd: 2013. május 30-i F. ítélet (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 47. pont).

előfeltevésen nyugszik, amely szerint a büntetőeljárást, illetve a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása érdekében folyó eljárást, vagy akár az érdemi büntetőeljárást lefolytató más tagállami büntetőbíróóságok megfelelnek a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek”⁷⁷, ami feltételezi a bírósági felülvizsgálat lehetőségének fennállását.

123. A Bíróság által rögzített azon elvből, amely szerint az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatának a kibocsátó tagállamban olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek, az következik, hogy e célból egy vagy több hatékony jogorvoslati lehetőségnek kell nyitva állnia e tagállamban.

124. Egyebekben rámutatok, hogy a Bíróság azon állítását, amely szerint az európai elfogatóparancs szabályszerű jellegének felülvizsgálata elsősorban a kibocsátó tagállam felelőssége,⁷⁸ konkrétan nem alkalmaznák, ha az uniós jog nem írná elő, hogy ilyen felülvizsgálatra ténylegesen sor kerülhet e tagállamban, függetlenül attól e tekintetben, hogy ez a keresett személy átadását megelőzően, azzal egyidejűleg vagy azt követően történik. Ekképpen a végrehajtó igazságügyi hatóság határozata nem érinti az érintett személy azon lehetőségét, hogy az átadást követően a kibocsátó tagállam jogrendjében rendelkezésre álló azon jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye, amelyek lehetővé teszik számára, hogy adott esetben vitassa azon európai elfogatóparancs érvényességét, mely alapján e személy átadását engedélyezték.⁷⁹

125. Egyébként a tagállamokat a 2002/584 kerethatározat végrehajtásával összefüggésben megillető eljárási autonómiának megfelelően e kerethatározat hallgatása esetén a tagállamokat mérlegelési mozgástér illeti meg az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat bírósági felülvizsgálatának konkrét végrehajtási szabályai tekintetében.⁸⁰ E szabályok megállapítása során a tagállamoknak azonban gondoskodniuk kell arról, hogy a 2002/584 kerethatározatot megfelelően végrehajtsák.⁸¹

126. Az alapügyben szóban forgó európai elfogatóparancs kibocsátási feltételei bírósági felülvizsgálatának lehetővé tételét jelentő eredmény elérése érdekében a kérdést előterjesztő bíróságnak álláspontom szerint nemzeti eljárási jogát kell értelmeznie, annak érdekében, hogy abban olyan hatásköri okot találjon, amely lehetővé teszi számára, hogy az előtte folyó eljárásban járulékos jelleggel felülvizsgálja az ezen elfogatóparancs kibocsátásához vezető eljárást.⁸² Ebből a szempontból a kérdést előterjesztő bíróságot terhelő, az uniós joggal összhangban álló értelmezés követelménye lehetővé teszi azon hátrányok semlegesítését, amelyeket a tagállamok eljárási autonómiája eredményezhet az átadott személy hatékony bírói jogvédelmének követelménye szempontjából.

127. Ha a nemzeti eljárási jog ezen, az alapügyben szóban forgó európai elfogatóparancs kibocsátási feltételei bírósági felülvizsgálatának javára történő igénybevétele nem elegendő vagy lehetetlennek bizonyul, mivel az ellentétes a nemzeti jogszabállyal, álláspontom szerint a kérdést előterjesztő bíróság ilyen hatásköri okot találhat a Charta 47. cikkében.

⁷⁷ Lásd még: 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 58. pont).

⁷⁸ Lásd többek között: 2018. december 6-i IK ítélet (Mellékbüntetés végrehajtása) C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd még: 2018. január 23-i Piotrowski ítélet (C-367/16, EU:C:2018:27, 50. pont).

⁷⁹ Lásd analógia útján a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancsot illetően: 2018. december 6-i IK (Mellékbüntetés végrehajtása) ítélet (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁸⁰ Lásd ebben az értelemben: 2013. május 30-i F. ítélet (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 52. pont).

⁸¹ Lásd ebben az értelemben: 2013. május 30-i F. ítélet (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 53. pont).

⁸² Lásd ugyanebben az értelemben: Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg és Openbaar Ministerie ügyre (Lyoni és tours-i ügyész) vonatkozó indítványa (C-566/19 PPU és C-626/19 PPU, EU:C:2019:1012, 97. pont).

128. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy „az uniós jog elsőbbségének elve értelmében, amennyiben a nemzeti jogszabályoknak az uniós jog követelményeivel összhangban álló értelmezése nem lehetséges, a nemzeti bíróságnak mint tagállami szervnek – hatásköre keretében – kötelessége, hogy mellőzze a nemzeti jog mindazon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek ellentétesek az uniós jognak az előtte folyamatban lévő jogvitában közvetlen hatállyal bíró rendelkezésével”.⁸³

129. Ugyanakkor a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a „[Charta 47. cikke] önmagában elegendő, és azt nem kell uniós vagy nemzeti jogi rendelkezésekkel pontosítani ahhoz, hogy önmagában hivatkozható jogot biztosítson a magánszemélyek számára”.⁸⁴

130. Ezenkívül, „jóllehet az adott területre vonatkozó uniós szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata kijelölni a hatáskörrel rendelkező bíróságokat és meghatározni az uniós jogrendből származó egyéni jogok védelmének biztosítására irányuló jogorvoslatok eljárási szabályait, a tagállamok felelőssége, hogy minden esetben biztosítsák az említett jogokkal kapcsolatban a Charta 47. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartását”.⁸⁵

131. A Bíróság azt is megállapította, hogy „az uniós jog ugyan főszabály szerint nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy – a jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének biztosítása céljából – nemzeti bíróságaik előtt a nemzeti jogban megállapítottaktól eltérő jogorvoslati lehetőségeket hozzanak létre [...], nem ez a helyzet akkor, ha a szóban forgó nemzeti jogrend egészéből az következik, hogy nem létezik olyan bírósági jogorvoslat, amellyel akár közvetett módon biztosítható lenne a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak tiszteletben tartása, illetve ha a jogalanyok bírósághoz fordulásának az lenne az egyetlen módja, hogy kénytelenek lennének jogot sérteni”.⁸⁶

132. Ebből következik, hogy ha a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélné meg, hogy nemzeti eljárási joga még e jog értelmezését követően is megakadályozza abban, hogy az előtte folyó eljárásban járulékos jelleggel felülvizsgálja az ügyész által kibocsátott európai elfogatóparancs kibocsátásához vezető eljárás szabályszerűségét, az ilyen felülvizsgálat elvégzését lehetővé tévő hatásköri okot találhat a Charta 47. cikkében.⁸⁷

133. Következésképpen, ha a kibocsátó tagállam eljárási joga nem ír elő olyan jogorvoslati lehetőséget, amely lehetővé teszi az európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek, különösen pedig arányos jellegének bírósági felülvizsgálatát, sem az elfogatóparancs meghozatalát megelőzően, sem azzal egyidejűleg, sem pedig azt követően,⁸⁸ annak a bíróságnak, amely a keresett személy átadását követő büntetőeljárás során eljár, járulékos jelleggel felül kell tudnia vizsgálni ezen elfogatóparancs kibocsátási feltételeit.

134. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság, amely az NPK 270. cikkének megfelelően egy szabadon bocsátás iránti kérelem ügyében jár el, a Charta 47. cikke alapján jogosult azon európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek felülvizsgálatára, amely lehetővé tette a keresett személy elfogását és e bíróság elé állítását, valamint az előzetes letartóztatást elrendelő határozat későbbi meghozatalát.

⁸³ Lásd többek között: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet (C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 139. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁸⁴ Lásd többek között: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet (C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 140. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁸⁵ Lásd többek között: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet (C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 142. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁸⁶ Lásd többek között: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet (C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 143. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁸⁷ Lásd analógia útján: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet (C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 146. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁸⁸ Lásd többek között: Openbaar Ministerie (Svéd ügyészség) ítélet, 52. pont.

135. Azt javaslom tehát a Bíróságnak, hogy a kérdést előterjesztő bíróság részére olyan választ adjon, amely szerint a kibocsátó tagállam jogszabályai olyan rendelkezéseinek hiányában, amelyek bírósági jogorvoslatot írnak elő azon feltételek felülvizsgálata céljából, amelyek mellett az európai elfogatóparancsot kibocsátotta egy olyan hatóság, amely bár részt vesz e tagállam igazságszolgáltatásában, de maga nem bíró vagy bíróság, az uniós jog elsőbbségének elvét, valamint a Charta 47. cikke által garantált hatékony bírói jogvédelemhez való jogot úgy kell értelmezni, hogy azok azt követelik meg attól a nemzeti bíróságtól, amely egy olyan személy előzetes letartóztatásának fenntartását illető jogszerűség vitatására irányuló jogorvoslat keretében jár el, akit a 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[nak] vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[nak]” nem minősíthető nemzeti aktus alapján kibocsátott európai elfogatóparancs alapján adtak át, és e jogorvoslat keretében az említett európai elfogatóparancs érvénytelenségére alapított jogalapot hoznak fel az uniós jogra figyelemmel, hogy állapítsa meg hatásköre fennállását az érvényesség ilyen felülvizsgálatának elvégzésére.

D. Az európai elfogatóparancs érvénytelenségéből eredő, a terhelt előzetes letartóztatására kifejtett következményekről

136. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azon következményekkel kapcsolatban is kérdést intéz a Bírósághoz, amelyeket az elé terjesztett, MM előzetes letartóztatásával kapcsolatos ügyben azon megállapítás alapján kellene érvényesíteni, amely szerint az alapügyben szereplő európai elfogatóparancs érvénytelen.

137. Közelebbről, analógia útján hivatkozva a büntetőeljárás során az ártatlanság véelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁸⁹ (9) preambulumbekkezdésében rögzített szabályra, a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy annak a megállapításnak, amely szerint az európai elfogatóparancs érvénytelen, azzal a következménnyel kellene-e járnia, hogy MM-et ugyanolyan helyzetbe kell hozni, mint amelyben akkor lenne, ha az uniós jog megsértése nem következett volna be, ami a jelen ügyben MM előzetes letartóztatásának megszüntetésével járna.

138. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben megállapítja, hogy a nemzeti jog által MM előzetes letartóztatásba helyezése kapcsán előírt valamennyi feltétel fennállt és fennáll most is.

139. Mindamellet a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy tisztán eljárási szempontból MM előzetes letartóztatásba helyezéséről kizárólag azért lehetett dönten, mert az személyesen megjelent a kérdést előterjesztő bíróság előtt, azzal, hogy e személyes megjelenés egy érvénytelen európai elfogatóparancs végrehajtásának eredménye. E bíróság szerint, ha az említett európai elfogatóparancsot nem bocsátották volna ki, akkor MM-et Spanyolországban nem tartóztatták volna le, nem adták volna át a bolgár igazságügyi hatóságoknak, és így a kérdést előterjesztő bíróság nem helyezte volna előzetes letartóztatásba.

⁸⁹ HL 2016. L 65., 1. o. Ezen irányelv (44) preambulumbekkezdése szerint „[a]z uniós jog hatékony érvényesülésének elve megköveteli, hogy a tagállamok megfelelő és hatékony jogorvoslati lehetőségeket alakítsanak ki az uniós jog által az egyénekre ruházott jogok megsértése esetére. A tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog védelme céljából az [említett] irányelvben foglalt bármely jog megsértése esetére rendelkezésre álló hatékony jogorvoslatnak a gyanúsítottat vagy a vádlottat a lehető legnagyobb mértékben ugyanolyan helyzetbe kell hoznia, mint amelyben akkor lenne, ha a jogsértés nem következett volna be”.

140. E megközelítés elfogadása esetén az említett bíróság szerint úgy kellene tekinteni, hogy MM előzetes letartóztatása lényeges eljárási szabályok megsértésén alapul, mivel az európai elfogatóparancsot hatáskörrel nem rendelkező szerv bocsátotta ki (mivel nem volt biztosított valamely bíróság szükséges részvétele), olyan határozat alapján, amely nem nemzeti elfogatóparancs. Ennek alapján a kérdést előterjesztő bíróságnak azt kellene megállapítania, hogy MM ezután, az említett európai elfogatóparancs végrehajtását követő fogva tartása jogellenes volt. MM-et tehát szabadon kellene bocsátani.⁹⁰

141. A kérdést előterjesztő bíróság ily módon úgy véli, hogy figyelembe kellene vennie azokat a szabálytalanságokat, amelyeket az európai elfogatóparancs kapcsán megállapított, és amennyiben azokat lényeges jellegűnek minősíti, jogosultnak kell lennie arra, hogy ezen eljárási indok alapján megszüntesse MM előzetes letartóztatását.

142. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy ez az előzetes letartóztatás egy, a kérdést előterjesztő bíróság által 2020. július 29-én - az ügyész által az előző napon tett ilyen irányú indítvány alapján - hozott határozaton alapul.

143. Ezt az előzetes letartóztatást elrendelő határozatot a fellebbviteli bíróság helybenhagyta.

144. A kérdést előterjesztő bíróság jelenleg egy új kérelem kapcsán jár el, amely MM előzetes letartóztatása jogszerűségének felülvizsgálatára irányul. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet ily módon egy, az NPL 270. cikkén alapuló, MM védője által az előzetes letartóztatás megszüntetése céljából indított eljárás keretében terjesztették elő.

145. Előzetesen álláspontom szerint fontos hangsúlyozni, hogy az uniós jog jelenlegi állása szerint még nem került sor azon feltételek harmonizálására, amelyek alapján el lehet rendelni a büntetőeljárás alá vont személy előzetes letartóztatását.⁹¹ Így tehát az előzetes letartóztatás kapcsán hatáskörrel rendelkező bíróság kizárólag a nemzeti jogában előírt feltételek alapján dönthet erről az intézkedésről és adott esetben végrehajtásának megszakításáról, ha azt állapítja meg, hogy e feltételek már nem állnak fenn.

146. Mindamellett nem mennék el odáig, hogy úgy véljem, amint azt a Bizottság sugallni látszik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egésze kívül esik az uniós jog hatályán, és ily módon 51. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Charta nem alkalmazható. Mivel ugyanis, amint azt fent kiemeltem, az alapügyben az európai elfogatóparancs érvényességének bírósági felülvizsgálatát ebben az MM előzetes letartóztatásának fenntartásával vagy annak megszüntetésével kapcsolatos eljárásban kell lefolytatni, a 2002/584 határozat és a Charta 47. cikke továbbra is alkalmazható. Mivel az e kerethatározat által létrehozott rendszer, amint az a fenti okfejtésekből kitűnik, az európai elfogatóparancs bírósági felülvizsgálatának biztosításán alapul, az ilyen felülvizsgálat a Charta 51. cikke (1) bekezdésének megfelelően mindig az uniós jog végrehajtásának minősül, függetlenül attól, hogy arra a büntetőeljárás melyik szakaszában kerül sor.

147. E pontosítást követően úgy vélem, hogy az európai elfogatóparancsban mint a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés eszközében rejlő korlátok miatt sem a 2002/584 kerethatározat, sem a Charta 47. cikke nem írja elő a kérdést előterjesztő bíróság számára, hogy bocsássa szabadon az előzetes letartóztatásba helyezett személyt, ha azt állapítja meg, hogy az e személy átadását maga után vonó európai elfogatóparancs érvénytelen.

⁹⁰ A kérdést előterjesztő bíróság párhuzamot von a 2019. január 17-i Dzivev és társai ítélettel (C-310/16, EU:C:2019:30), mivel az álláspontja szerint egy hatáskörét túllépő hatóság által hozott határozat következményeire vonatkozik (az olyan igazságügyi hatóság által engedélyezett telefonlehallgatásokat követően begyűjtött bizonyítékok felhasználása, amelynek megszűnt az ilyen engedély kiadására vonatkozó hatásköre).

⁹¹ Lásd, a 2016/343 irányelv alkalmazhatóságának korlátait illetően, az előzetes letartóztatás területén, valamint a Charta 6. és 47. cikkének e tárgykörben történő alkalmazhatóságának korlátai kapcsán: 2019. november 28-i Spetsializirana prokuratura ítélet (C-653/19 PPU, EU:C:2019:1024). Lásd még: Pitruzzella főtanácsnok Spetsializirana prokuratura ügyre vonatkozó indítványa (C-653/19 PPU, EU:C:2019:983, 15. és azt követő pontok).

148. E kerethatározat 1. cikke (1) bekezdésének értelmében „az európai elfogatóparancs mechanizmusának az a célja, hogy lehetővé tegye egy keresett személy *elfogását és átadását* annak érdekében, hogy az említett kerethatározat által követett célra tekintettel az elkövetett bűncselekmény ne maradjon büntetlenül, és e személyt büntetőeljárás alá vonják, vagy e személy letöltse a vele szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetést”.⁹² Ebből következik, hogy mivel a keresett személyt elfogták, majd átadták a kibocsátó tagállamnak, az európai elfogatóparancs főszabály szerint kimerítette joghatásait, az átadás 2002/584 kerethatározat 3. fejezetében kifejezetten előírt hatásainak kivételével.⁹³

149. Tekintettel az európai elfogatóparancs mechanizmusának ezen eredendő korlátaira, hangsúlyozni kell, hogy az nem képezi e személy fogva tartásának jogcímét a kibocsátó tagállamban.

150. Ezt a helyzetet meg kell különböztetni a végrehajtó tagállamban fennálló helyzettől. Noha ugyanis a 2002/584 kerethatározat 12. cikke szerint a végrehajtó tagállamban európai elfogatóparancs alapján elfogott személy esetleges fogva tartásáról e tagállam nemzeti joga alapján kell döntenie, ez az elfogatóparancs az ilyen fogva tartás szükséges alátámasztását képezi. Ez azt jelenti, hogy ha a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadja az európai elfogatóparancs végrehajtását, az átadást megelőlegezve meghozott fogvatartási intézkedés elveszíti jogalapját.

151. A keresett személy kibocsátó tagállam részére történő átadását követően csak az utóbbi tagállam igazságügyi hatósága által hozott nemzeti aktus képezheti a fogva tartás jogalapját.⁹⁴ Ily módon, átadását követően az e tagállamban büntetőeljárás alá vont személyt csak nemzeti előzetes letartóztatási jogcím alapján lehet fogva tartani, amely a nemzeti jogok sajátosságai szerint adott esetben előzetes letartóztatást elrendelő bírósági határozat által követett nemzeti letartóztatási parancs lehet e személlyel szemben, amennyiben a nemzeti jog által e tekintetben előírt feltételek teljesülnek. Ebből következik, hogy a kibocsátó tagállamban a büntetőeljárások keretében történő előzetes letartóztatás nem az európai elfogatóparancs kibocsátásán alapul, hanem egy szabályszerűen kibocsátott nemzeti fogvatartási jogcím következménye.

152. Minden egyes esetben az illetékes nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a terhelttel szemben hoztak-e nemzeti szabadságelvonással járó intézkedést, és hogy azt a kibocsátó tagállam nemzeti jogával összhangban fogadták-e el.

153. Közelebbről a kibocsátó tagállam nemzeti joga határozza meg, hogy az érvényes nemzeti elfogatóparancs hiánya milyen következményekkel járhat a büntetőeljárás alá vont személy előzetes letartóztatásának elrendeléséről, majd annak fenntartásáról szóló határozatra.⁹⁵

92 2018. december 6-i IK (Mellékbüntetés végrehajtása) ítélet (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 39. pont). Kiemelés tőlem.

93 Lásd e tekintetben: Sharpston főtanácsnok IK ügyre (Mellékbüntetés végrehajtása) vonatkozó indítványa (C-551/18 PPU, EU:C:2018:890, 81. és 82. pont). A főtanácsnok a 2002/584 határozat hatálya alá tartozó eljárást „körfolyamatként” írja le, amely „az európai [elfogatóparancs] kibocsátásával veszi kezdetét [...] [és] az európai elfogatóparancs végrehajtásával zárul, amelyre az átadással kerül sor” (83. cikk). Ebből azt a következtetést vonja le, hogy „ezen eljárás hatásai nem léphetik túl [e] kerethatározat hatályát és célját, azaz a keresett személy átadását. [Az említett] kerethatározat 3. cikke világosan meghatározza ezen eljárás néhány olyan hatását, amelyek az átadást követően is fennállhatnak”. (84. pont)

94 A 2018. december 6-i IK (Mellékbüntetés végrehajtása) ítélet (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 56. pont) hasznos iránymutatásokat tartalmaz e tekintetben, noha pontosítani kell, hogy egyrészt az egy szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparanccsal kapcsolatos, másrészt pedig, hogy egy olyan helyzetre vonatkozik, amelyben az említett elfogatóparancsban a mellékbüntetés feltüntetésének hiánya nem érintette annak érvényességét. Amikor ugyanis választ kellett adnia arra az évrre, amely szerint lényegében a végrehajtó igazságügyi hatóság határozata képezi a szabadságelvonás alapját a kibocsátó tagállamban, aminek következtében nem hajtható végre olyan büntetés, amely nem képezte a végrehajtó igazságügyi hatóság határozatának tárgyát, és amelynek tekintetében az átadást nem engedélyezték, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy „[a] végrehajtó hatóság határozatának [...] nem tárgya a jelen esetben szabadságvesztés-büntetés kibocsátó tagállamban való végrehajtásának engedélyezése [...] [E] határozat *csak az érintett személy átadását teszi lehetővé* a 2002/584 kerethatározat rendelkezéseivel összhangban, annak érdekében, hogy az elkövetett bűncselekmény ne maradjon büntetlenül. A szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának alapja a kibocsátó tagállamban kimondott *végrehajtó ítélet*, amelynek a megemlítését e kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja megköveteli” (56. pont, kiemelés tőlem).

95 E tekintetben emlékeztetek arra, hogy MM-mel szemben nem került sor az NPK 64. cikke (2) bekezdésének megfelelően meghozott ügyési határozat kibocsátására, pedig úgy tűnik, hogy Bulgáriában ez a nemzeti elfogatóparancsnak a büntetőeljárás alá vont személyekkel szembeni kibocsátásának általánosan bevett módja.

154. Ki kell ugyanakkor emelni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a tagállamok büntetőjogi hatáskörüket az uniós jog tiszteletben tartása mellett kötelesek gyakorolni.⁹⁶

155. Ebből következően a nemzeti bíróságnak mindent meg kell tennie, hogy a lehető leginkább fenntartsa a 2002/584 határozat által létrehozott rendszer hatékonyságát. Ezért az érintett személy szabadon bocsátásáról szóló esetleges határozathoz megfelelő intézkedéseknek kell kapcsolódniuk e személy újabb szökésének elkerülése céljából. Az ilyen intézkedések hiánya korlátozhatná az e kerethatározat által létrehozott átadási rendszer hatékonyságát, és következésképpen akadályozhatná e kerethatározat célkitűzéseit,⁹⁷ köztük a büntetlenség elleni küzdelmet.⁹⁸ A büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés hatékonysága és a tagállamok közötti kölcsönös együttműködés jelentősen csökkenhetne, ha a jelen ügyben lefolytatotthoz hasonló átadási folyamat joghatásai megszűnnének, ami az átadott személy szökésével járna, és szükségessé tenné egy új európai elfogatóparancs kibocsátását.

156. Végül kiemelem, hogy a fenti elemzés nem sérti az érvénytelen európai elfogatóparancs által érintett személy azon lehetőségét, hogy a kibocsátó tagállam nemzeti jogának megfelelően kártérítési keresetet indítson az erre hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság előtt.

157. E megfontolások összességéből azt a következtetést vonom le, hogy a 2002/584 kerethatározatot és a Charta 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem írják elő azt, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azon megállapításának, amely szerint egy európai elfogatóparancsot szabálytalanul bocsátottak ki, mivel nem e kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[on]” vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[on]” alapul, az előzetes letartóztatásba helyezett személy szabadon bocsátását kell eredményeznie azt követően, hogy a végrehajtó tagállam őt átadta a kibocsátó tagállam részére.

158. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy nemzeti jogának megfelelően meghatározza, milyen következményekkel járhat az ilyen nemzeti aktus - mint az európai elfogatóparancs jogalapjának - hiánya a terhelt előzetes letartóztatásának fenntartására vagy annak mellőzésére vonatkozó határozatra, ügyelve arra, hogy ez ne sértse a 2002/584 kerethatározat által létrehozott átadási rendszer hatékonyságát.

V. Végkövetkeztetés

159. A fenti megfontolások összességére figyelemmel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság, Bulgária) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

- 1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az európai elfogatóparancsot érvénytelennek kell tekinteni, amennyiben az nem az e rendelkezés értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[on]” vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[on]” alapul. E fogalom az igazságügyi hatóság által a büntetőeljárás alá vont személy annak érdekében történő körözése és letartóztatása céljából hozott nemzeti intézkedéseket fedl le,

⁹⁶ Lásd ebben az értelemben különösen: 1998. november 24-i Bickel és Franz ítélet (C-274/96, EU:C:1998:563, 17. pont). Lásd még: 2020. április 2-i Ruska Federacija ítélet (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁹⁷ Lásd analógia útján, a 2002/584 kerethatározat 17. cikkében rögzített határidők lejártával összefüggésben: 2015. július 16-i Lanigan ítélet (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 50. pont).

⁹⁸ Lásd többek között: 2018. december 6-i IK (Mellékbüntetés végrehajtása) ítélet (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, 39. pont).

hogy büntetőeljárás cselekmények elvégzése céljából bíróság elé állítsák. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben szereplő európai elfogatóparancs alapjául szolgálóhoz hasonló, gyanúsítottá nyilvánító nemzeti aktus ilyen joghatásokat vált-e ki.

- 2) A kibocsátó tagállam jogszabályai olyan rendelkezéseinek hiányában, amelyek bírósági jogorvoslatot írnak elő azon feltételek felülvizsgálata céljából, amelyek mellett az európai elfogatóparancsot kibocsátotta egy olyan hatóság, amely bár részt vesz e tagállam igazságszolgáltatásában, de maga nem bíró vagy bíróság, az uniós jog elsőbbségének elvét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke által garantált hatékony bírói jogvédelemhez való jogot úgy kell értelmezni, hogy azok azt követelik meg attól a nemzeti bíróságtól, amely egy olyan személy előzetes letartóztatásának fenntartását illető jogszerűség vitatására irányuló jogorvoslat keretében jár el, akit a 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[nak] vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[nak]” nem minősíthető nemzeti aktus alapján kibocsátott európai elfogatóparancs alapján adtak át, és e jogorvoslat keretében az említett európai elfogatóparancs érvénytelenségére alapított jogalapot hoznak fel az uniós jogra figyelemmel, hogy állapítsa meg hatásköre fennállását az érvényesség ilyen felülvizsgálatának elvégzésére.
- 3) A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározatot és az Alapjogi Charta 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem írják elő azt, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azon megállapításának, amely szerint egy európai elfogatóparancsot szabálytalanul bocsátottak ki, mivel nem e módosított kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[on] vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat[on]” alapul, az előzetes letartóztatásba helyezett személy szabadon bocsátását kell eredményeznie azt követően, hogy a végrehajtó tagállam őt átadta a kibocsátó tagállam részére.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy nemzeti jogának megfelelően meghatározza, milyen következményekkel járhat az ilyen nemzeti aktus - mint az európai elfogatóparancs jogalapjának - hiánya a terhelt előzetes letartóztatásának fenntartására vagy annak mellőzésére vonatkozó határozatra, ügyelve arra, hogy ez ne sértse az említett módosított kerethatározat által létrehozott átadási rendszer hatékonyságát.